Maior ION ARAMĂ

# Ultima variantă

Editura militară

BIBLIOTECA OSTAȘULUI

ION ARAMĂ

# ULTIMA VARIANTĂ

— povestiri —

**Editura Militară, București, 1979**

*Versiunea digitală 1.0 - ianuarie 2022*

## *Cuvânt înainte*

*Ascunși sub cele mai variate măști, disimulându-și identitatea sau făcând o paradă zgomotoasă în jurul propriei lor persoane, „vânătorii de secrete" nu sunt coborâți din paginile romanelor de spionaj. Ei există, într-adevăr, chiar dacă neagă cu îndărătnicie, chiar dacă încearcă să-și salveze, până în ultima clipă, aparența de oameni cumsecade. „Culegători" de informații încercați sau simpli lefegii ai unor oficine de spionaj, oameni dedicați carierei lor de dragul banilor, din dorul de aventură sau bieți dezrădăcinați care-și caută norocul într-o iluzorie „mare lovitură", ei sunt la fel de păgubitori și reprezintă un pericol permanent în fața căruia nu trebuie să rămânem nepăsători.*

„Ce secrete să afle de la mine? *auzi pe câte un superficial exclamând. Marile secrete sunt bine adăpostite..." În realitate, nu există secrete mari sau mici. Secretul e unul singur, pe care trebuie să-l păzim cu toții. Se știe bine că spionajul contemporan este o activitate complexă, în care se află angrenați oameni bine pregătiți. Dintr-o vorbă scăpată între doi amici ei pot desprinde o informație prețioasă, numai aparent minoră, care să-i pună pe urmele unui secret important. Din dorința unui guraliv de a-și da importanță, de a părea „la curent cu ultimele noutăți", un specialist poate extrage o informație pe care, ca s-o obțină, în felul acesta, nu a trebuit să spargă o casă de fier blindată. Când și unde se va desfășura viitoarea aplicație? Care sunt performanțele unui nou tip de armament? În ce direcție mergea mașina militară implicată într-un accident de circulație? Ce transporta mașina? Răspunsurile la asemenea întrebări un spion experimentat le poate afla fără niciun risc, din gura a doi tineri ostași aflați în învoire, care în jurul unei sticle de bere fac „schimb de noutăți"...*

„Cum să păstrezi secretul, în epoca electronicii?" *oftează altul mai pesimist. Există aparatură pentru fotografii la mare distanță, există radioemițătoare minuscule, există aparate de ascultare care surprind o convorbire purtată la o sută de metri depărtare...*

*Da, există. Dar dacă la o sută de metri depărtare cei doi*

*„vizați” cu aparatul de ascultare desfășoară o conversație obișnuită, fără legătură cu activitatea concretă din unitate, atunci „ascultătorul” pierde vremea de pomană. Dacă documentul secret nu este lăsat pe masă, în fața ferestrei, la îndemâna „ochiului electronic” din clădirea învecinată, ci pus cu grijă la locul lui, fotograful misterios va constata că aparatura lui modernă nu-i ajută la nimic. Dacă minuscula stație de ascultare-emisie va fi plasată pe circuitul unor corespondenți care respectă regulile stabilite pentru convorbirile cu caracter militar, atunci ascultătorul nedorit va prinde fraze de neînțeles, va înregistra șarade indescifrabile și va înțelege că misiunea lui e în fața eșecului iminent...*

„Îți spun o chestie, dar bagă de seamă, e strict secret”, *șoptește altul la urechea prietenului său cel mai bun. Și iată că secretul nu mai e secret din moment ce omul care-l deține simte „nevoia” să-l împărtășească amicului său. Câte noutăți nu au să-și spună ei fără să intre în amănuntele muncii lor, să-și etaleze realizările profesionale, să-și povestească isprăvile, să-și critice tovarășii de muncă? „Noutăți” ca intrarea în dotare a noi tipuri de tehnică, numirea unui nou comandant, executarea unui exercițiu de noapte sau mutarea unității în alt local sunt ele lucrul cel mai important pe care prietenul vrea să-l afle despre mine, despre evoluția mea în viață, despre familie, concepții, mod de a-mi petrece timpul liber? Nu putem discuta, la aceste întâlniri, noutăți care nu poartă pecetea „strict secret”?*

*Tema e vastă și cărțile de aventuri ocupă biblioteci întregi. Cele câteva întâmplări relatate aici, pornite de la cazuri reale, nu-și propun deci să facă „concurență” literaturii de aventuri. Ci să ilustreze, prin fapte, unele dintre căile folosite de agenții de informații în îndeplinirea misiunii lor. Și, totodată, să dovedească tăria morală a militarilor noștri, rezistența lor în fața tentațiilor, amenințărilor, întregului arsenal de mijloace cu care spionul e nevoit să-și completeze „zestrea tehnică”. În acest secol tehnic, omul rămâne totuși elementul cel mai important pe frontul „războiului din umbră”...*

*AUTORUL*

## *Petrecerea începuse bine*

### 1

Coborî din elegantul „Boeing” și-și roti privirile asupra aeroportului scăldat în lumină. Zâmbi vameșului care-i punea politicos întrebările de rutină, zâmbi ceva mai acru grănicerului care-i cercetă pașaportul cu mai multă atenție decât se obișnuia în alte părți. Știa însă că actele sunt veritabile și niciun grănicer din lume n-avea ce să reproșeze. În sfârșit, cu pardesiul pe braț și ducându-și geanta de voiaj numai într-un deget, se grăbi să-și scoată geamantanul de la controlul vamal și ieși pe terasa aeroportului, unde un autocar albastru aștepta, cu motorul pornit, să ducă pasagerii în oraș. Nimeni nu-l întrebă nimic, nimeni nu-l privi curios. Începea să-l jeneze parcă atâta liniște. „Profesorul” îl speriase la plecare: ai grijă, la București domnește un fel de psihoză împotriva spionilor. Fii gata în orice clipă pentru o confruntare cu organele de poliție, răspunde prompt la orice întrebare, fă declarații precise. Orice nepotrivire în declarații este suspectată, asta o știe și-un copil.

Și chestia cu pașaportul, cât balamuc! Mai întâi, ca să-și schimbe numele, trebuia să obțină acte autentice. „Profesorul” nu se juca cu improvizații, el voia să meargă la sigur. Incendiase pe autostrada W-3 o rablă de Opel Rekord demult ieșită la pensie, apoi chemase poliția precum și un reporter, care se grăbise să-i ia un interviu lângă scheletul carbonizat al Opelului. Cu pozele de rigoare. Firește că ziarul va ajunge în mâna celor de la consulat, îi explicase „profesorul”, iar când va cere viza de călătorie în România, îl vor întreba: „Aha, dumneata ești cel cu incendiul?” Trebuia să povestească amănunțit cum se produsese accidentul și cum el, Braesco, funcționar al Trustului „Hela”, ca să-și salveze viața, sărise din mașină lăsându-și pe banchetă haina în care era portofelul în care erau actele etc… Până și trustul „Hela” fusese prevenit cu discreție, așa încât, dacă cei de la consulatul român ar fi avut fantezia să se intereseze de un salariat pe nume Braesco, exista în seifurile serviciului personal un document care consemna că domnul Braesco face parte dintre angajații firmei. Când îi atrăsese „profesorului” atenția că atâtea precauții îl fac ridicol, acesta ridicase din umeri: „N-am dreptul să neglijez niciun amănunt!”

Îndreptase apoi spre el un deget și-i povestise, cu obișnuitul aer didactic ce-i atrăsese porecla, cum în timpul războiului englezii făcuseră să eșueze lângă Coastele Spaniei cadavrul unui tânăr ofițer care avea asupra lui documente importante, menite să inducă în eroare spionajul german. Ei bine, pentru ca identitatea „ofițerului” să fie cât mai autentică, i se găsise și o tânără care-i expediase scrisori veritabile!

Autobuzul frână brusc. În fața farurilor, un milițian făcea semnale să încetinească. Lui Braesco îi sări inima: dacă controlul din aeroport păruse nesatisfăcător și Miliția hotărâse să facă un supracontrol al pasagerilor în mijlocul autostrăzii? Dar autobuzul porni precaut mai departe, trecu pe lângă două mașini tamponate, doi milițieni întindeau pe asfalt o ruletă, peste cioburile de parbriz mărunte ca sarea; câțiva dintre pasageri făcură comentarii, șoferul înjură printre dinți și autocarul își reluă goana spre lumina difuză care anunța apropierea marelui oraș. Braesco se lăsă cu un oftat de ușurare pe spătarul scaunului, își porunci un scurt exercițiu de relaxare. Precauțiile „profesorului” i se părură mai puțin exagerate, după spaima de adineauri.

„De fapt, de ce l-ar suspecta tocmai pe el?” se întrebă. Jumătate din pasagerii avionului erau străini. Pe scaunul din stânga lui, un om de afaceri cu alură sportivă citise tot drumul niște hârtii ce păreau a fi contracte nesemnate încă; ochiul exersat ai lui Braesco deslușise dintr-o privire cu coada ochiului că era vorba de transporturi în containere, „ce chestie”, se gândise, „când eram eu pe aici aduceam marfa cu căruțele, probabil fiii căruțașilor sunt șoferi pe mașinile care transportă containere, progresul tehnic, vezi dumneata”.

Gândul îi zbură la misiunea lui. Tot de progres tehnic era vorba. „Profesorul”:

„Ai la dispoziție treizeci de zile, zece mii de lei și un pașaport autentic. Peste exact o lună trebuie să avem răspunsul la un mic chestionar”.

„Mic chestionar, îl îngânase pe „profesor”. Cum dracu’ să aflu eu toate astea?”

„Străduiește-te, domnule Braesco. Te-am învățat o mulțime de lucruri. Unul singur nu te-am învățat: CUM să afli. Trebuie să găsești singur metoda…”

„Mă descurc eu”, îl consolase pe „profesor” la plecare. Mă

descurc eu, își repetă acum, în autocarul care depășea clădirea impunătoare a Casei Scânteii și gonea spre Arcul de Triumf...

2

— Soldat Tipsie Radu!

— Prezent!

Făcu un pas înainte. Ofițerul de serviciu îl măsură din cap până-n picioare. De la boneta pusă cum cerea regulamentul până la bocancii lustruiți chiar mai mult decât cerea regulamentul.

— Îți urez petrecere frumoasă și să nu întârzii! spuse ofițerul.

— Am înțeles. Să trăiți!

Porni în pas de defilare. Merita. Prima învoire de după întoarcere. Își aminti cu un surâs de viața în tabără. Pădurea pe care ceilalți o admirau cu ușoară ipocrizie în glas: „Bine măcar că e aer curat! Și liniște. Nici musca nu s-aude...” Dimineața, când porneau motoarele, era altceva. Tremurau copacii de vuiet. Și după aia, înainte! Copaci și iar copaci. Și râul lat, plin de spume... Duminică, oferta generoasă a comandantului de companie: „Cine dorește, poate pleca în învoire până la ora obișnuită. Unde? În sat.” „Ce să facem acolo?” mormăiau bucureștenii. Erau trei în toată compania. Așa se nimerise. Mai mulți de pe la Brașov, câțiva olteni, un bucovinean tăcut și îndemânatic, mecanic de meserie. Lor le plăcea. La întoarcere, se lăudau că jucaseră la horă, ba era să iasă și un conflict cu niște tractoriști din partea locului, geloși pe succesul lor. El însă, rezistase. Bucureștean, ce să caute în sat! A doua săptămână s-ar fi dus, dar era de serviciu pe parc. A treia duminică mai aveau trei zile până la plecare; ce să mai cauți în învoire? Și uite-așa, o lună de când nu-și mai plimbase pașii prin grădina publică, sau la „Popasul salcâmilor” unde era totdeauna vin bun...

Grăbi pasul. „Popasul salcâmilor” nu era departe. Un kilometru mai la deal, pe șoseaua națională. Era cocoțat pe-o culme, o magherniță de p.f.l. cu un șopron în față și un grătar într-o latură. Patru mese de tablă, cam șchioape, și câteva scaune pliante. În schimb, ce mai vin, frățioare!

Sub șopronul din fața barăcii era răcoare. Ba se simțea puțin și adierea vântului. Soldatul Tipsie Radu îi făcu cu ochiul

tovarășului său de pluton, un oarecare Ionescu, care plecase-n urma lui din cazarmă.

— Când ai ajuns aici? îl întrebă.

— Trebuia să „recuperez” întârzierea, spuse Ionescu, și-i făcu și el cu ochiul. Or fi terminat vinul oamenii ăștia?

Arătă cu bărbia spre spațiul ghișeului, un pătrat de întuneric decupat în peretele alb melaminat, un pătrat din care se detașa figura rubicondă a barmanului, încadrată de sclipirea mată a etichetelor pătate de muște: Vin Superior de Regiune, Țuică Bătrână, Gin Covasna, Lichior „Indian” Specialitate.

— Ce-ai zice de-un carcalete? făcu soldatul Tipsie Radu.

— Ăla te ia repede de cap, spuse expert Ionescu.

— Păi vrei să pleci treaz de-aici?

— Dar tu?

Râseră amândoi și-și făcură reciproc cu ochiul. Apoi se lăsară pe spătarul scaunelor, aprinseră țigările și începură să se uite împrejur, dându-și importanță. De fapt, nu prea aveau pentru cine: sub șopron mai erau, afară de ei, un găligan cu o copiliță, probabil șoferul de pe TIR-ul tras la parcare, și doi vânători cu tolbele goale care mâncau direct din cutie carne de porc în suc propriu. Șoferul povestea ceva și râdea tot el; copilița îl asculta cu fața în palme, i se vedeau unghiile date cu ojă de culoarea indigoului; soldații o măsurară din ochi și ea își întoarse privirea spre șofer.

Din pătratul lui de întuneric, barmanul îi întrebă:

— Bere? Vin?

— Carcalete, spuseră amândoi aproape într-un glas.

Fata izbucni în râs. Îi plăcea denumirea băuturii, sau șoferul spusese ceva deosebit de vesel?

Barmanul înșfăcă cu fiecare mână câte-o halbă, le puse cu gura-n sus pe tejgheaua de melamină, apoi luă un țoi și începu să dozeze, savant, băuturile – din toate câte puțin. Sub ochii încântați ai soldaților de curând veniți din tabără.

— Și ceva de păpică, spuse barmanul voios. Știți, decretul…

— Am mâncat acasă, spuse Tipsie Radu.

— Nu servim fără mâncare, râse barmanul. Un aperitiv e bun și după masă.

— Dacă-i ordin… ridică din umeri Ionescu.

— Până la foame, murim de sete, preciză Tipsie Radu.

— Vinee! spuse barmanul prelung.

Tonul era aidoma cu al unui personaj dintr-o scenetă de la „Album duminical”. Soldații zâmbiră. Petrecerea începea bine.

Un Mercedes alb, interminabil, apăru din susul șoselei, opri scurt la vederea „Popasului salcâmilor”, părăsi șoseaua și se apropie, legănându-se ca o barcă prin gropile din parcare, până ajunse cu bara din față la un pas de stâlpul șopronului. Șoferul – era singur – coborî și lăsă portiera deschisă. Din interior străbătură sunetele casetofonului lăsat în funcțiune.

— Salut, camarazi, spuse Braesco îndreptându-se voios spre masa celor doi ostași. Suntem frați de arme, cum s-ar spune. Și eu tot la tancuri… Îmi dați voie?

— Cu plăcere, spuse Ionescu în numele amândurora.

— Masa aia arată cam dubios, explică noul venit.

— Ați făcut la tancuri? spuse Tipsie Radu. Se vede. Odată ce v-ați ales o… — și arătă cu capul spre Mercedesul alb care, oprit în pantă, cu roțile puțin bracate spre stânga, avea aerul că vrea s-o ia în sus, spre molizii de pe coasta din spatele „Popasului”.

— Se conduce mai ușor decât un tanc, zise Braesco mulțumit că mașina lui nu trecuse neobservată.

— Nici tancul nu se conduce greu, explică Ionescu. Nu știu pe ce tancuri v-ați instruit dumneavoastră, dar astea de acum sunt niște limuzine…

— Te cred, zâmbi Braesco. Tehnica avansează. Dar ce beți aici, fraților?

— Un carcalete, răspunse Radu Tipsie.

— Un ce?

— Ceva care oficial s-ar chema cocteil. Din toate câte puțin. Face piciorul mic și capul mare…

Braesco râse amabil de gluma răsuflată și se întoarse spre barman. Acesta, ghicind în noul-venit un client de soi, ieșise de după tejgheaua lui și se apropiase netezindu-și pe cât posibil halatul care nu părea să fi fost prea sâcâit cu fierul de călcat. Braesco îi făcu semn să vină mai aproape, apoi îi șopti ceva la ureche. Barmanul se plecă de șale și țâșni înapoi la tejgheaua lui. Cotrobăi undeva pe dedesubt și reapăru ștergând cu prosopul o sticlă de șampanie „Zarea”.

— Oho! spuse Ionescu. Nu-mi închipuiam că aveți și așa ceva în coșmelia asta.

— Ce nu facem pentru clienții noștri! S-o desfac?

— Dacă-i rece…

— De la frigider! spuse barmanul cu reproș. Păi ce, ne jucăm?

Sub privirile admirative ale fetei cu șoferul de pe TIR, omul desfăcu sticla și umplu cu dexteritate paharele.

— Să iertați că n-avem cupe, se scuză el. Local mic, știți? Categoria a treia…

— Ce spui, domnule! se revoltă Braesco. La asemenea vad, categoria a treia? Păi cum ajung în București, o să vorbesc cu cine trebuie și să te vezi aici peste câteva săptămâni: mai ceva ca la Capra Neagră!

— Ah, dac-ați putea… făcu barmanul visător. Și măcar un ajutor, acolo, că uneori abia prididesc…

— Se face, îl asigură Braesco. O să-ți amintești de mine… Tanchiștii știu să se țină de cuvânt, nu-i așa, flăcăi? Hai noroc!

Ridică paharul. Barmanul se retrase, ploconindu-se. Cei trei goliră cu plăcere paharele. Atmosfera se destinse pe dată.

— Și unde ziceați că ați făcut armata?

— La București, spuse cu modestie Braesco. Era acolo un regiment…

— Parcă ce, la noi nu-i regiment? replică Ionescu.

— Le zicea care de luptă pe vremea mea, spuse Braesco visător. Când intram într-un restaurant, nu mai sufla nimeni. Puneam baioneta pe masă și chemam lăutarii mai aproape. Să nu credeți că făceam cine știe ce orgii. Pur și simplu voiam să ne spălăm sufletul de atâta fum. Mașinile erau uzate și cam băgau gaze înăuntru. Și când intrai în cutiuța aia, era jale. Iarna frig ca-n mormânt; vara te coceai. Alte timpuri…

— Alte timpuri, spuse Ionescu iarăși. Acum e altceva. Păi avem ventilație și calorifer și tot ce vrei. Grija față de om.

— Calorifer, în tanc? se minună Braesco.

— La început n-au nimerit-o. Ne-a spus chiar inginerul de la fabrică. Prima serie mergea greu. Se spărgeau mereu conductele de la radiator.

— Ce fabrică, drăguțule? Vrei să spui că s-au construit aici, în țară?

— Păi cum, până la ultimul șurub, construcție originală…

Pe Tipsie Radu îl apucă deodată tusea. Braesco se ridică iute de pe scaun, se duse să-l bată pe spate și-i turnă în pahar:

— Ia o înghițitură și-ți trece. Meștere, mai dă-ne o butelie de-asta!

— Vineee! spuse barmanul cu tonul acela auzit la „Albumul

duminical”.

## 3

În noaptea următoare, soldatul Tipsie Radu se frământă îndelung înainte de a adormi. Simțea gustul dulce-înțepător al șampaniei, auzea glasul cu timbru plăcut, accentul de om cultivat al noului lor prieten, povestind anecdote despre mari artiști de cinema, despre cosmonauți, despre boxeri de categorie grea. Și, în răstimpuri, întrebările acelea scurte, lipsite de accent, parcă fără importanță: „Dar noaptea cum vă descurcați? Ce vorbești! Vizor cu infraroșii? Am citit într-o revistă despre chestia asta…” Și iarăși un pahar, în sănătatea tanchiștilor, evident. Apoi o glumă, o țigară „Kent”, și iarăși întrebarea pe un ton alb, fără inflexiuni: „Dar cu tancurile de tip vechi ați mers vreodată?” Tot Ionescu: „Ce tancuri vechi? N-am pomenit așa ceva în tot regimentul! Unul singur, da-n loc de turelă are pod.” „Asta-i bună, pod!” se mirase prietenul. „Da, pod, un fel de macara, se ridică și-și lasă capătul pe celălalt mal al râului…”

Și i-am făcut de-atâtea ori semn să-și țină gura, gândi Tipsie Radu. Parcă avea mâncărici la limbă. Un lăudăros, ce mai! Noroc că tipul e om cumsecade. Oare? Prea se băga în sufletul nostru. Cu „Kent” și cu șampanie, și cu glume de tot felul. Sunt în excursie, spunea. Vreau să cunosc frumusețile țării. Habar n-aveți voi, băieți ce locuri minunate sunt în țara asta…

Să fi jucat teatru? se întrebă mai apoi. La urma urmei, ce-a aflat de la noi? Că avem tancuri. Ei, putea să le vadă și pe stradă, când mergeam spre poligon. Și să le numere. La ce i-ar fi folosit? Când a-ntrebat de tun, până și Ionescu s-a codit. „Păi da, trage departe, că d-aia e tun.” N-a spus cât bate, cu toată șampania. De ce trebuia individul să știe cât de departe bate tunul nostru?

Adormi într-un târziu, chinuit de un vis ciudat: prietenul de la „Popasul salcâmilor” venea drept spre el cu Mercedesul; Mercedesul avea pe capotă un tun și venea drept spre el și el trăgea zadarnic de levierul drept, să-l ocolească. Mercedesul venea și venea…

A doua zi, la ora de specialitate, se surprindea mereu cu gândul la omul acela. În cele din urmă se hotărî. În pauza de la

zece se duse glonț la biroul comandantului de companie. Bătu la ușă, primi răspuns, intră:

— Tovarășe căpitan, vreau să vă raportez ceva.

— Spune, tovarășe soldat. Stai jos…

Tipsie Radu se așează, își netezi boneta pe genunchi, se uită la afișul din perete, care reprezenta o bandă de magnetofon, un obiectiv fotografic și o cască radiofonică, iar dedesubt, cu litere mari, scria „Fii vigilent!” Își drese glasul:

— Știți, tovarășe căpitan, acum vreo lună ne-ați vorbit, la club, despre vigilență. Sigur că noi, tanchiștii, păstrăm secretul. La noi în regiment nu se strecoară nimeni ca să tragă cu ochiul sau cu urechea. Numai că… ne spuneați și dumneavoastră: vigilența nu trebuie să existe numai în cazarmă. Duminica trecută, când am plecat în învoire, m-am dus la „Popasul salcâmilor” cu Ionescu, tot din compania noastră. Leat cu mine. Și cum stăteam noi așa vine un individ cu o mașină grozavă…

4

Întors la hotel, Braesco își frecă mâinile de bucurie. Colindase în lung și-n lat prin câteva județe, stătuse de vorbă cu sute de militari, în tren, în sălile de așteptare ale gărilor, la stații de benzină sau în bufetele aflate în preajma unor unități militare, fără să obțină o informație cât de vagă, care să-l apropie de obiectiv. Și iată că acolo, la poalele munților, sub șopronul acela care se intitula modest „Unitate categoria a III-a”, izbutise! Norocul e al celor perseverenți, își spuse Braesco. Dacă întindeam puțin coarda, te pomenești că aflam și mai multe. Dar a fost destul pentru prima ședință…

Se apucă să-și redacteze raportul pe care i-l ceruse „profesorul”. Treaba i se păruse caraghioasă la început. „Profesorul” îi pretindea să trimită scurte rapoarte pe măsură ce obținea un rezultat cât de mic. Braesco își aminti cum încercase să-l contrazică:

— Bine, dar e absurd! Tot jocul ăsta caraghios cu bilețele cifrate, puse într-un anume loc… Ca pe vremea bunicii…

— Dar cum ai vrea să procedezi?

— Păi culeg tot materialul, mă întorc cu tolba plină și povestesc tot ce-am aflat. Fără hârtiuțe, fără cifru, fără „cutie poștală”…

„Profesorul” își vârâse arătătorul în buzunarul de sus al costumului saharian și-i explicase pe-ndelete, ca unui școlar greu de cap:

— Domnule Braesco, dumneata faci pentru prima oară treaba asta, ești un amator, pe când eu sunt profesionist. Altfel spus, e singura meserie pe care-o cunosc. Și o cunosc bine. Să presupunem că ești pe drumul cel bun, ai obținut o parte din informații, succesul pare asigurat. Dar e destul un mic ghinion – o pană la motor, o criză de apendicită sau o eroare ce te aruncă în brațele anchetatorilor – pentru ca totul să fie ratat. N-ar fi păcat de toată munca? De ce să nu ne bucurăm cel puțin de rezultatele obținute până la un punct? De ce să luăm treaba de la capăt, în loc s-o continuăm de unde s-a întrerupt?

— E un punct de vedere cam egoist, constatase Braesco.

— Dar riguros științific, dragul meu. Nu suntem o societate de binefacere. Acțiunile noastre trebuie astfel calculate încât să justifice banii investiți. Așadar, lasă ideile personale și îndeplinește ce-ți spun eu. După fiecare pas înainte, alcătuiești un mic raport, îl cifrezi, îl scrii pe-o hârtiuță, apoi la ora opt seara telefonezi la numărul acesta – memorează-l, te rog – și întrebi de doamna Zamfirescu. Răspunsul e „Nu mai locuiește aici, dar vi-l pot da pe fratele ei”. După ce primești acest răspuns, împachetezi hârtiuța într-o casetă de rolfilm și fix la nouă seara te duci în Cișmigiu și-l depui în spatele cântarului automat de lângă debarcader. Toată chestia e să procedezi cu discreție…

Treaba lor, încercă să-și dea curaj Braesco. Se asigură că ușa e încuiată, puse în dreptul cheii un scaun pe al cărui spătar își atârnă sacoul cadrilat, apoi scoase din geamantan o revistă de mode, o deschise la pagina 13 și începu să cifreze mesajul.

La ore opt seara, se afla în cabina telefonică din holul hotelului. Fluierând bine dispus, formă numărul. Îi răspunse o voce de femeie.

— Cu doamna Zamfirescu, vă rog.

— Nu mai locuiește aici, dar vi-l pot da pe fratele ei.

Închise telefonul și plecă tot așa, fluierând, spre Cișmigiu.

## 5

— Ăsta-i omul?

— El e, tovarășe căpitan, se bucură Tipsie Radu. Cum de l-ați pozat așa de repede?

— Am colindat toate hotelurile din București, spuse acru căpitanul. Noroc că ne-ai dat semnalmente precise. Ai spirit de observație, băiatule!

Soldatul zâmbi modest și dădu să plece.

— Stai puțin, te rog, spuse căpitanul. Trebuie să vă întâlniți cu omul duminică, așa cum v-a propus. Lasă-l pe colegul tău să pălăvrăgească în voie. Tu poartă-te ca totdeauna. Nu-l lăsa să simtă vreo schimbare. După ce bei un pahar sau două, arunci o vorbă despre tragerile de la Furculești. Spui că atunci se va vedea într-adevăr ce pot tancurile noastre…

— Am înțeles, spuse soldatul.

— Încă un lucru vreau să-ți amintesc, urmă ofițerul. Ai grijă să nu te dai de gol. Un pic de teatru, înțelegi?

— Oho, spuse soldatul. Nu știați că fac parte din brigada artistică?

## 6

— N-am așteptat să-i confirme soldatul identitatea, spuse colonelul. L-am pus sub supraveghere, cu orice risc. Este un om priceput, era cât pe-aci să-i păcălească pe-ai noștri. Aseară, a dat un telefon. Stătea cu spatele, așa că Munteanu, care răsfoia o revistă în hol, n-a izbutit să vadă numărul. L-am ținut sub observație. S-a dus în Cișmigiu și a lăsat un pachețel cât un chibrit lângă cântarul automat de la debarcader. Abia l-am potolit pe Iftode, voia să vadă ce-i în pachețel. I-am dat ordin să aștepte. După câteva minute, a apărut Gimi Cioacă, un bișnițar de prin Bariera Vergului, client de-al barurilor. A luat pachețelul și a plecat.

— Păcat, spuse căpitanul. Era interesant să aflăm ce-i în pachețel…

— Deocamdată e mai interesantă „poșta” decât „coletul”; zâmbi colonelul. Gimi Cioacă ăsta se-nvârte prin holurile hotelurilor, face speculă cu valută. Miliția îl lasă în pace ca să-i descopere „filiera”. Noua lui ocupație e mai recentă, probabil l-au acroșat mai întâi cu ceva dolari sau mărci, iar după asta l-au înhămat la poștalionul lor.

— Idiotul, mormăi căpitanul. Nu-și dă seama de riscuri?

— S-ar putea să nici nu știe despre ce e vorba. I se poate spune că e vorba de scrisori de afaceri. În seara asta Gimi s-a dus glonț acasă. Nu s-a întâlnit cu nimeni, n-a intrat nicăieri, n-a telefonat.

— Înseamnă că pachețelul...

— E la loc sigur, spuse colonelul. Câtă vreme e în mâna lui Gimi, stăm liniștiți. Să vedem însă ce se-ntâmplă mai departe... Și să așteptăm până duminică.

## 7

Duminică, după noua „rundă” de discuții, Braesco se duse glonț la București și redactă noul raport. Începu să-i dea dreptate „profesorului”. Deținea acum și numele poligonului unde se încerca noul tanc, ba avea în plus calibrul tunului și puterea motoarelor. Cifrarea îi luă mai multă vreme decât prima oară, dar ajunse la timp ca să poată telefona „doamnei Zamfirescu”.

De astă dată, însuși colonelul luă urma voiosului pleșcar care culesese pachețelul din „cutia de scrisori”. Gimi se duse tot așa, întins, spre casă, dar la poartă îl aștepta un individ înalt, care-i luă fără prea multă vorbă obiectele și plecă în grabă, cu un taxi care-l aștepta la colț. Locotenentul Iftode ieși de sub mașina pe care se prefăcea c-o repară, urcă la volan și porni pe urmele „legăturii”. Prin stația de la bordul mașinii, raportă colonelului, dădu numărul taximetrului și semnalmentele celui care preluase „marfa”.

— Rămâi pe recepție, spuse colonelul. Vom alerta echipajele Miliției. La ora asta e aglomerație, s-ar putea să-l piardă. Tot în dumneata e nădejdea.

— Am înțeles, spuse Iftode și apăsă pe accelerator.

În Piața Romană era să-l piardă, într-adevăr. Taximetrul se strecurase printre două autobuze, tăiase calea unei furgonete și izbutise să treacă de intersecție pe galben, apoi semaforul clipi roșu și un șuvoi neîntrerupt de mașini începu să curgă prin fața lui. Iftode izbi înciudat cu pumnul în volan:

— Fir-ar să fie!

— Ce spui? întrebă colonelul prin stație.

— Nimic. L-am pierdut la Piața Romană.

— Treci pe roșu!

— Dac-ați fi aici, n-ați spune așa.

— Iartă-mă, râse colonelul în aparat. E oră de vârf, iese lumea de la teatru, oricum, strecoară-te!

Când izbuti s-o ia la stânga, taximetrul tocmai oprea în fața hotelului „Dorobanți”. Locotenentul răsuflă ușurat și apucă microfonul. Știa bine că colonelului nu-i plăceau eșecurile.

## 8

Comandantul regimentului de tancuri se plimba agitat prin birou. Se opri, privi pe fereastră, se întoarse spre interlocutorul său.

— Soldații mei se joacă de-a detectivii, spuse el. Cam multe povești dintr-astea. Iar acum, de dragul unei vorbe aruncate de cineva, eu să iau un pluton de tancuri și să-l duc pe poligonul de la Furculești.

— E neapărat necesar, spuse căpitanul.

— Bine, dar poligonul acela nu mai e folosit de ani de zile. Au crescut bălării care împiedică vederea țintelor, drumurile de acces sunt stricate.

— Și-n timp de război drumurile de acces sunt stricate…

— Ai dreptate, zâmbi comandantul regimentului. Adevărul e că o parte din mecanicii-conductori sunt noi, au mai puțină experiență. Cu ocazia asta mai învață câte ceva. Iar motoarele consumate sunt tot în cadrul instrucției lor, dacă stăm să ne gândim.

— Vă mulțumesc, spuse căpitanul. Știam că o să mă-nțelegeți. Era păcat ca tocmai acum, când eram mai aproape de final…

— Eu mă tot gândesc la băieții ăștia. N-au destulă vreme să discute la cazarmă despre tancuri? De ce trebuie să umple și cârciuma cu poveștile lor?

— De data asta ne-a folosit la ceva, spuse căpitanul. Nu uitați că lucrurile s-au dat pe față cu concursul lor. Să-i certați pentru pălăvrăgeală, e firesc, dar trebuie să recunoaștem că Tipsie Radu s-a purtat cum se cuvine.

— Și sperați să iasă ceva din povestea asta cu poligonul?

— Sunt sigur. „Omul nostru” e grăbit. A intrat cam tare de la început. De obicei, spionii versați au răbdare, își țes cu migală urzeala. Pe când el… e ori prea ageamiu, ori prea sigur pe sine.

De aceea i-am aruncat nada asta. Fără îndoială că va încerca să-și valorifice informația primită „atacând” poligonul de la Furculești...

9

Colonelul căută din ochi un loc unde să-și pună pălăria. Alese în cele din urmă capacul din plastic transparent al magnetofonului. Benzi de magnetofon erau până și pe dușumea, printre pachetele de „Kent” goale și mototolite, aruncate la-ntâmplare.

— Mă scuzați, e cam dezordine la mine, spuse Gimi. Cu ce vă pot fi de folos? Vă anunț că în ultima vreme m-am lăsat de afaceri. Nu mai merge. Mereu hăituit, prin fața Consignației... Sunt om serios, dom’ colonel. Am de gând să mă-nsor. Pă onoarea mea!

— Lasă poveștile, îl întrerupse colonelul. Nu pentru afacerile tale am venit. Îl cunoști pe un oarecare Fernando care locuiește la Hotel „Dorobanți”?

Gimi se albi la față. Înghiți în sec, vru să spună ceva, se răzgândi.

— Aoleo, nu sunteți de la economic. Trebuia să-mi închipui. Îi știu pe toți de-acolo.

— Și ei te știu, spuse neutru colonelul.

— Dom’ colonel, jur că n-am nicio vină. Combinația cu Fernando ăsta mi-a picat de curând. Nu m-am prins, de ce să mint? Dacă știam că e ceva de care se interesează secu’, nu mă aruncam. Gagiul părea pașnic. Vreau să vă-ntreb ceva, dom’ colonel. După lege, dacă spui tot de la bun început, procurorul e mai cu milă. Merge?

— Merge, admise colonelul. Depinde dacă te hotărăști să spui tot.

— Spun, pe sufletul meu că spun. Aici văd că e treabă serioasă, nu cu țigări „medicinale...”

— Ce țigări „medicinale”? se răsti colonelul.

— Așa le zice la „Kenturi”... Eu, tovarășe colonel, îs băiat cinstit.

— Lasă poveștile, ți-am spus.

— Mă scuzați. Să vă ciripesc de gagiul cu cioaca. Fernando ăsta. E pe-aici în interes de afaceri. Am lucrat și eu cu el,

mărunțișuri, pe cinstea mea. Mai un „Kent”, mai niște benzi cu Bonnie M... Ce merge. Până când mi-a zis într-o zi să-i fac o treabă cu alergătură puțină și bani mulți... S-aud, i-am zis. Și omul a-nceput să cânte că are niște neamuri pe-aici, oameni grei, nu poate să-i viziteze ca să nu le strice fața la cadre, că ei or să lase într-un loc niște bilețele, eu le iau la mine și i le dau lui. Dacă știam...

— Cum îl anunțai când aveai bilețelele?

— Păi, îi dădeam o sârmă: „Am primit pachet de-acasă!” Și el se-nființa, pe seară, la domiciliul meu...

— De câte ori s-a-ntâmplat asta?

— De două ori până acum.

— Sigur?

— Pot eu să vă mint, tovarășe colonel? Ce belea pe capul meu! Habar n-am ce era în pachețelele acelea, să mor, na. Nici nu le-am desfăcut. Ba, de ce să mint? M-am uitat în ele. Mă gândeam că-s pietre. Când colo, niște petice de hârtie cu ceva socoteli pe ele. Mă uitam ca mâța-n calendar, pe cinstea mea!

— Bine, Gimi Cioacă, te cred. Deocamdată. Dar dacă mai primești hârtii de-astea...

— Ferit-a sfântul! Nu mă mai ating de ele. Despre partea mea, să zacă acolo până poimarți.

— Nu, nu așa. Vreau să le iei, dar când pui mâna pe ele, în loc să-l anunți pe Fernando, o să ne spui nouă. Venim, vedem ce-i în ele, după aia îi dai telefon lui Fernando al tău. Ai înțeles?

— Tovarășe colonel, ăsta-i un ordin și eu am făcut armata. Se poate să nu execut?

## 10

Vuietul tancurilor care manevrau ocupându-și poziția de tragere acoperi zgomotul pașilor. Braesco simți totuși o prezență în apropierea lui și întoarse capul. Printre tufele dese în care se pitise, văzu un ofițer tânăr, cu pistolul în mână. În stânga, doi soldați, înarmați și ei.

— Mâinile sus, spuse voios ofițerul. Caporale, ia-i aparatul de filmat!

Braesco se ridică, supus, și ridică mâinile. Nu încercă să protesteze, nici să nege. Era prea evident totul.

— Cum naiba m-ați găsit tocmai aici? întrebă plin de

amărăciune.

Apoi se gândi că „profesorul” a obținut măcar informațiile culese mai înainte. N-avea de unde știi că Fernando plecase fără ele, după o lungă și neplăcută discuție cu un lucrător din Ministerul de Interne.

## *Prima zăpadă*

1

— Noi îi spunem „profesorul”.

— De ce? E profesor?

— Habar n-am. Dacă stai să te gândești, e un fel de profesor. Ne-nvață tot felul de lucruri. De pildă… ia dă mâna-ncoace.

Îi dădu mâna. Grasul făcu o mișcare bruscă, se-ntoarse brusc pe o parte, îi răsuci brațul și-n clipa următoare Silviu se pomeni pe dușumea, cu o durere atroce în umăr.

— Ei, drăcie, n-am vrut, se scuză grasul. Stai să-ți pun o compresă rece. Ești cam mămăligă, puiule. Așa eram și eu la-nceput.

Silviu se ridică cu chiu cu vai, își frecă umărul aproape dislocat și se așeză pe pat.

— Mai degrabă judokan decât profesor, spuse el. Asta-i tot ce te-a-nvățat?

— M-a învățat și altele. Nimeresc o carte de joc de la o sută de pași. Cunosc alfabetul Morse. Știu să sar cu parașuta și să aprind focul fără scăpărătoare. Toate astea în trei luni de zile…

— Cu mâncarea lor?

— Cu mâncarea lor.

— Atunci merită, încuviință Silviu. În ultima vreme am învățat câte ceva. Dacă ai mâncarea asigurată, faci tot ce ți se cere.

Grasul se așeză lângă el, pe pat. Arcurile trosniră sub greutatea lui.

— Nu așa, spuse. Modestia ne omoară pe noi, ăștia. Auzi la el, mâncarea asigurată. Strici prețurile, amice. Trebuie să fii mai pretențios. Vreau și niște centime la buzunar. Vreau o bere în fiecare seară, ca să dorm bine. Și o dată pe săptămână să mă reped în oraș, să mă distrez două ceasuri cu o fetiță de-alea, știi?

— Știu. Aveam și eu una. O păzeam de golani până ieșea lumea de la spectacol. Pe urmă găsea ea pe cineva și eu îmi vedeam de drum. Am dus-o bine vreo juma’ de an, până au înhățat-o. O tâmpită. Avea obiceiul să-și buzunărească mușteriii.

Grasul făcu o strâmbătură:

— Eah! Viață de azi pe mâine. Cunosc povestea, să nu crezi că m-au adus aici dintr-un palat princiar. Când ai spălat geamuri

la etajul zece, atârnat de o frânghie, nu mai stai să alegi. Oricum, aici e mai cald.

— Și după asta?

— După asta? Crezi că ne fac actori de cinema? Sau ne lansează în înalta societate, să conversăm cu tinere domnișoare blonde? Nu, frățioare. Trecem la treabă. „Profesorul” are planuri mari cu noi.

— Ce planuri?

— N-o face pe naivul. Dacă erai naiv, nu ajungeai aici.

— Sau poate tocmai de-asta am ajuns aici.

— Las-o baltă. O să-ți explice „profesorul”. Eu am doar misiunea să te ajut la aclimatizare. Să ai o stare de spirit potrivită momentului. Acuma hai la „profesor”. Îi place punctualitatea, trebuie să te conformezi.

— În primul rând, el plătește, murmură Silviu.

## 2

„Profesorul” îl măsură cu o privire rapidă. Silviu îl măsură și el. Avea în față un bărbat spătos, îmbrăcat în costum impecabil, cu părul tuns modern. „Profesorul” făcu un pas, îi întinse mâna:

— M-am bucurat că avem un nou candidat. Știi legea școlii, nu?

— În general… dădu să spună Silviu.

— O să ți-o spun eu. În primul rând, nu existăm. Asta-i prima lege. Oricine te-ar lua la întrebări, prieten sau dușman, nu te poți apăra spunând că ești de-aici. N-o să te creadă nimeni. Școala e în afara localității, n-are adresă, nu figurează pe hărțile automobilistice. Guvernul ridică din umeri, ziariști n-au pătruns aici de când s-a pus prima cărămidă. Recrutorul mi-a spus că ai semnat.

— Am semnat.

— Semnătura asta nu e valabilă în fața nici unui tribunal. Dacă te abați de la lege, nu ai timp să ajungi în boxa acuzaților. Avem alte mijloace să ne răfuim cu…

— Înțeleg. Dar cred că nu va fi nevoie…

— E bine să știi de la-nceput. Dacă dispari, nicio poliție din lume n-o să te caute. Deocamdată, nu exiști, îți spun toate astea nu ca să te înfricoșez, ci să te țin cu picioarele pe pământ. Am experiență vastă cu oamenii. Am făcut multe isprăvi în viața

mea. Am răsturnat miniștri și am suprimat adversari importanți ai patronilor mei; am organizat armate în colonii și le-am făcut să se lupte între ele; șefii mei decideau care trebuie să învingă și eu făceam să se întâmple cum doreau ei. Înțelegi că îmi place să joc tare; știu să mă fac ascultat și să obțin de la oameni ceea ce îmi pun în gând. Dacă ți se pare prea riguros, mai ai timp să te retragi. Uite hârtia. Poți s-o rupi și să uiți că există școala asta, că există „profesorul”, și să-ți cauți norocul în altă parte.

Silviu luă hârtia cu un gest automat. Privi textul scris de mâna lui, după dictare, într-o dimineață de toamnă. Era pe o bancă în parc; o bătrână hrănea porumbeii din jurul fântânii, el ar fi vrut să smulgă pâinea din mâna femeii, dar polițistul parcă anume rămăsese în preajma lui, parcă bănuindu-i gândurile. Pe urmă apăruse necunoscutul acela cu ochelari fumurii, se așezase lângă el și-i oferise o țigară: „Caut un om de nădejde pentru o treabă delicată și bine plătită…”

— Nu-mi place să-mi caut norocul, spuse. Poftiți hârtia, profesore. Ce-am semnat rămâne valabil.

„Profesorul” luă hârtia fără să zâmbească. O puse la loc, în buzunar.

— Să nu crezi că joc teatru, spuse el. Am nevoie de oameni siguri. Școala asta are un scop precis. Într-o bună zi, din profesor mă transform în comandant, iar voi sunteți soldații mei.

Sună telefonul; „profesorul” ridică receptorul cu un gest leneș. O voce agitată zbieră ceva în receptor; „profesorul” se încruntă, răsuflă adânc apoi rosti scurt:

— Trageți!

Puse receptorul în furcă. De afară se auzi o rafală scurtă de pistol-mitralieră.

— O încercare de fugă, explică el pe un ton indiferent. Unul căruia i s-a urât cu viața…

## 3

— Ți-a plăcut circul cu încercarea de fugă? râse grasul.

— Cum adică circ? Au tras în cineva, nu-i așa?

— Așa o fi. Dar și-n seara când m-au adus pe mine, eram tot în biroul „profesorului”. A sunat telefonul, cineva a raportat ceva, „profesorul” i-a poruncit să tragă… Prea e cusută cu ață albă. A doua zi nimeni n-a mai vorbit despre asta; chipurile un

secret. Figuri de-ale „profesorului”, știi?

— Are cap, nu glumă, spuse Silviu cu admirație. Nu mi-ar fi trecut prin minte una ca asta.

— Ehei, asta nu-i nimic. Are zeci de teste prin care-ți verifică prezența de spirit, rezistența la durere, răbdarea și capacitatea de a te preface. Pune pe câte unul să te atragă într-un complot, și dacă te lași dus de nas, dai de bucluc.

— Poate și tu ai misiunea asta, râse Silviu.

— Nu fii idiot. Vreau să-ți fac un bine, și tu…

Ușa se deschise cu o pocnitură. Doi bărbați solizi se repeziră și-l înșfăcară pe gras.

— Ce dracu-i asta? strigă Silviu.

„Profesorul” se arătă în ușă:

— Tot o figură de-a mea. Pe grasul ăsta îl mănâncă pielea, am simțit eu mai demult.

— Dumnezeule, avem pe-aproape un microfon! țipă grasul. Sunt un idiot!

— Bine că recunoști, zâmbi „profesorul”. Faceți-l să slăbească nițel, băieți.

„Băieții” îl luară pe sus și grasul încetă să se împotrivească. Silviu rămăsese împietrit în mijlocul camerei. „Profesorul” intră, închise ușa, se așeză pe patul de campanie și-și scuturâ pantalonii de praf.

— Băiat bun grasul, spuse el. Numai că are gură mare. O mică lecție o să-i fie de folos.

— Vreți să mă îngroziți, spuse Silviu încet. Nu e nevoie, sunt destul de…

— Las-o baltă, băiete. Am venit să discutăm serios. Mi-am pus mari speranțe în tine. Ești băiat dezghețat, în câteva zile ai învățat cât alții într-o lună. Păcat că trebuie să întrerupem cursul…

— Tot am prins câte ceva, îl consolă Silviu.

— Asta mă gândeam și eu. A intervenit ceva neprevăzut, aveam un om pregătit pentru o treabă și s-a îmbolnăvit.

— Urmase „cura de slăbire”? presupuse Silviu.

„Profesorul” se încruntă abia vizibil:

— Nu-mi plac bancurile proaste. De fapt n-are importanță ce-i cu tipul. Important este că m-a lăsat în drum, iar treaba de care-ți spun e urgentă. Ce zici, te simți în stare?

Silviu își recapitulă rapid cunoștințele din săptămâna-șoc.

Învățase, după o metodă intensivă, să conducă automobilul. Se perfecționase la tir. Se pricepea să fotografieze rapid cu un aparat miniatural, ascuns într-o brichetă.

— Depinde ce trebuie să fac, spuse el prudent.

— Ah, nu te trimit la o acțiune ca-n filme. N-o să participi la bătăi și la urmăriri cu automobilul. Misiunea ta cere inteligență și finețe.

— Atunci, ce rost au toate cursurile astea de judo și de fotografie și așa mai departe?

— Ce rost are barca de salvare pe un transatlantic? făcu „profesorul”. Investim prea multe speranțe în oamenii noștri, trebuie să fim siguri că nu-i pierdem prea ușor.

— Înțeleg, spuse Silviu. Și misiunea?

— Misiunea e simplă. Avem informații că undeva, în munți, departe de traseele turistice obișnuite, se construiește un obiectiv secret, după toate aparențele un depozit. Un om de-al nostru a dat târcoale pe-acolo, dar n-a izbutit să afle mare lucru. Era cât pe ce să-l prindă; în orice caz, au semnalmentele lui și nu mai putem risca. I-am dat dispoziție să renunțe. Ți-am spus, avem grijă de oameni...

Făcu o pauză și-l cercetă cu privirea. Silviu rămase liniștit sub această privire iscoditoare. „Profesorul” își aprinse o țigară și urmă:

— O să-ți dau câteva ghiduri turistice, o monografie a munților, o cărțulie cu sfaturi pentru alpiniști. Nu știu dacă-ți vor folosi la ceva, dar până mâine seară să-mi raportezi că le-ai citit. Este singurul material documentar pe care-l am. Și mai am o indicație: locul aproximativ unde se află depozitul acela sau ce-o fi. În rest, urmează să te descurci singur. De la „firma” care cumpără această informație am primit un chestionar cu câteva întrebări, la care trebuie să răspundem după ce te-ntorci. Poftim, citește.

Silviu luă hârtia. Citi:

*„— Poziția exactă a obiectivului?*

*— Felul materialelor depozitate?*

*— Numărul militarilor de pază?*

*— Căile de transport?*

*— De găsit un om de acolo dispus să ne țină la curent cu intrarea și ieșirea materialelor.”*

— Frumoase întrebări, spuse Silviu. Cine ar putea răspunde la

toate astea?

— Pentru asta te trimit, spuse „profesorul”. Am încredere în tine. O asemenea operație, reușită, te poate trece în rândul așilor.

— Nu mă omor după un astfel de titlu.

— Un as are și banii corespunzători calificării lui, zâmbi „profesorul”. Ce spui, îți place misiunea?

— Aveți alta mai bună?

— N-am. Și nici alt om pregătit pentru asta.

— Atunci… pe când plecarea?

— De azi în trei zile. Trei zile de pregătire pentru o excursie în Carpați. Îți doresc succes!

— La misiune?

— La pregătire, replică „profesorul”. O să te examinez personal înainte de plecare…

## 4

— La început a fost mai greu, povesti soldatul Orescu. Pe urmă, m-a văzut locotenentul că eram dezgheț și săritor, când avea vreo treabă săream cel dintâi…

— Bun teatru, aprecie Matilda, sora lui.

— De ce crezi că a jucat teatru? îl apără Laura. Așa e firea lui. N-a fost nevoie să se prefacă. Adu-ți aminte, anul trecut când eram în excursie și s-au rătăcit copiii ăia pe munte…

— Da, spuse Matilda. Eu, să fi fost în locul primarului, i-aș fi dat și o decorație.

— Gata, fetelor, le potoli Orescu. Parcă spuneați că vreți noutăți despre mine.

— Ea a început, se dezvinovăți Matilda.

— Ei bine, cum vă spuneam, m-au văzut om de treabă și locotenentul m-a propus să fiu curier.

— Credeam că te-a avansat, zise Matilda dezamăgită.

— Habar n-aveți voi ce-nseamnă un curier la armată. E o mare încredere. Trebuie să fii om de treabă, altfel… cazi ușor în ispită. Ai document la mână, poți umbla tot orașul, aduci ziare, ești la curent cu ultimele noutăți…

— În timp ce alții stau de santinelă sau fac instrucție, completă Matilda. Are dreptate, tu. E ca o avansare.

— În schimb n-ai voie să greșești, spuse Orescu. Cel care-a

fost înaintea mea a făcut o escală la barul de zi. Îi era sete omului. Dar s-a încurcat cu unii acolo și a-ntârziat. Avea de dus niște scrisori urgente... Acuma e ajutor de bucătar.

— Nici asta nu e rău, chicoti Matilda.

Laura ridică din umeri:

— Cu tine nu poate omul să stea de vorbă.

Chelnerul veni, soldatul ridică privirea spre el:

— Încă trei sticle de bere. Și niște alune, dacă aveți.

— Se face, spuse chelnerul. Am făcut și eu la vânători.

— Serios? În ce an?

— Ehe, m-am lăsat la vatră de cinci ani. Ce viață acolo, pe munte! Mi-a părut rău când am plecat.

Dădu energic din cap, parcă subliniind ultimele cuvinte, și se depărtă. Fetele se uitară la Gelu zâmbind. În ușa restaurantului apăru un tânăr înalt, în costum *blue-jeans*, cu un pulover roșu aruncat peste umăr. Laura făcu semn pe furiș Matildei. Tânărul își roti privirea prin salon, căutând o masă liberă, dădu cu ochii de ele, le salută și veni spre masa lor.

— Ce dracu-i cu ăsta? mormăi Gelu.

— Un prieten, șopti Laura repede. Nu te uita urât. O place pe Matilda. Băiat drăguț.

— Bună ziua, spuse noul venit. Îmi dați voie?

— Să-ți facem cunoștință cu Gelu, spuse Matilda. Fratele meu, adăugă ea. Soldat în permisie.

— Silviu mă numesc, spuse noul venit și-i strânse mâna. Dumneata ești Gelu Orescu, din unitatea zero șapte șapte nouă doi, județul Brașov.

— De unde știi? se miră Matilda.

— Păi ai uitat că eu i-am scris adresa pe pachet?

— Luați loc, îl invită Orescu. Locuiți aici, în oraș?

— Nu, spuse Silviu. Sunt în concediu. Lucrez la ADAS, în București.

— Contabil?

— Nu, inspector de teren. Vine o mașină avariată, eu mă duc cu mecanicul, constatăm avariile, încheiem dosarul...

— Treabă complicată, spuse Orescu.

— Oricum, e mai ușor decât la armată, zâmbi Silviu.

— Mai ales dacă ești curier, întregi Matilda.

— Curier? se miră Silviu. Ia te uită! Păi asta-i treabă de mare încredere! La mine în batalion, când făceam armata, curierul era

cineva!

— Nici chiar așa, interveni Orescu modest.

— Cum să nu? Prin mâna lui treceau hârtiile. I le dădea plutonierul: „Dă-i număr, pune-o-n plic și sigileaz-o, că mă duc până la echipament!” El ne ținea la curent cu noutățile... Dar ce beți aici?

— Deocamdată, nimic. Am cerut bere, spuse Matilda. Vrei și tu?

— Bere, asta-i băutură pentru fete? Mai degrabă un „Cinzano...”.

— Am băut o singură dată „Cinzano”, la banchetul absolvenților, spuse Matilda.

— Și nu ți-a plăcut? râse Silviu lăsându-se pe spătarul scaunului. Nu cumva vă deranjez? spuse el îngrijorat. Am picat așa, cam... Poate aveți de discutat.

— Ne povestea de la armată, spuse Matilda.

— Pot să-ascult și eu, dacă nu-i secret?

— Secret? râse Orescu. Secretele stau acolo, la păstrare, nu le plimbăm pe stradă.

— Ba eu zic că da. Dacă ești curier, nu asta faci? Plimbi secretul, așa se spunea la noi la batalion.

— Ce secrete să avem? Doar nu suntem unitate operativă. Un depozit. E drept că aprovizionăm toată...

Înghiți în sec și se opri. Silviu îl ajută să treacă această clipă de încurcătură, ridicând paharul:

— Păi să sărbătorim întâlnirea noastră. Să bem ca la Timișoara, vreți?

— Cum ca la Timișoara? se mirară fetele.

— Așa se zice, lămuri Orescu. Bem paharul ținându-ne de braț și pe urmă ne tutuim.

— Frumos obicei, râse Matilda. Hai să-ncercăm!

Băură. Apoi instalația stereofonică a localului prinse glas. Câteva perechi de tineri se îndreptară, ținându-se de mână, spre ringul cam îngust.

— Mai târziu se aglomerează, spuse Laura cu jind.

— Atunci să dansăm acum, propuse Orescu. Dacă te calc pe picioare, nu e vina mea. N-am dansat de la revelion.

— Parcă eu? zise ea.

Silviu se ridică și el, cu ochii la Matilda, care atât aștepta.

În timpul dansului, Laura îl întrebă pe Orescu:

— Îți place amicul Matildei?

— Așa, ca fizic?

— În general. Maică-ta e topită după el. De fapt, așa s-au cunoscut. Matilda venise împreună cu maică-ta la poștă, să-ți trimită cartea pe care ai uitat-o rândul trecut. Cei de la poștă nu voiau s-o primească, spuneau că nu e ambalată corect.

— Atâta tărăboi pentru o carte! Știam că vin în concediu, dar n-am avut încotro: expirase termenul de predare și colegul meu...

— Știu povestea. De aceea făcuse coletul în grabă, se temea că vii acasă în timp ce cartea era pe drum. În sfârșit, Silviu le-a fost de mare ajutor. Pe urmă au intrat în vorbă. Silviu le-a cucerit din prima clipă. Băiat drăguț, bine crescut, are o meserie frumoasă... Mai știi de unde sare iepurele?

— Mania mamelor, să caute logodnici pentru fetele lor! bombăni Orescu.

— Nu fi rău, Gelu. Ce, pe tine maică-mea te-a căutat? Ne-am cunoscut, ne-am împrietenit... Fără intervenția cuiva. Iar după ce termini armata...

— Abia aștept să ne căsătorim, mărturisi el. M-am gândit tot timpul la tine. Am un coleg care e tare supărat, săracul. Prietena lui a cunoscut un alt băiat și nu-i mai scrie. Mă gândeam că și tu...

— Eu? Așa mă cunoști tu pe mine? zise ea cu reproș. Aveam în plan să vin eu cu cartea, profitam de ocazie ca să te văd mai repede, dar n-am putut să plec de la serviciu. Era sfârșit de lună și știi cum se întâmplă...

Muzica încetă brusc, și tinerii aplaudară cu fața spre incintele acustice enorme, împodobite cu stele de staniol. Apoi se întoarseră la masă. Băură câte o înghițitură, se uitară unul la altul și fetele începură să râdă.

— Ce liniște! Povestiți ceva, spuse Silviu.

— Mai bine povestiți voi, zise Matilda. Că noi începem să vorbim despre modă și iar îl auzim pe Gelu cu critica.

— Păi nu meritați? spuse ei. Modă și iar modă. Alte subiecte nu mai există?

— Să vă spun una tare, zise Silviu. Acum vreo două luni, vine la noi un căpitan cu mașina făcută armonică. Îl lovise unul din spate, chiar la semafor, la Universitate. Și-acuma nu voia să semneze declarația. Căpitanul, săracul, era fiert. Se grăbea

omul să se-ntoarcă, avea număr de Brașov, dar dac-a avut ghinionul s-o pățească în București... Unul, Ionescu, îl cunoști cumva?

— Câți de Ionescu sunt în județul Brașov... Numai la noi, la depozit, sunt doi, spuse Gelu posac. Din ăștia doi numai unul are mașină și n-am auzit s-o fi tamponat.

— Se poate, făcu Silviu împăciuitor. O fi din altă unitate. Dar fiindcă era din județul Brașov m-am gândit că...

— Ai noștri nu prea călătoresc la București. Mai des se duc la Cluj, la Hunedoara, pe unde avem comenzi. Mai alaltăieri era să fac un drum la Botoșani.

— La Botoșani? se miră Laura.

— Da. Este acolo o fabrică de confecții și...

— Voiai să-ți comanzi un costum, ghici Silviu.

— Aiurea! Ce costum? Echipament special pentru... ei, pentru armată, vă dați seama. Un fel de... salopete mai speciale.

— Poate costume de parașutiști, presupuse Silviu. Am văzut eu într-un film. Au niște lucruri pe ei... juri că-s cosmonauți.

— Nu m-aș face parașutistă nici să mă-mbrace în costum de aur, spuse Matilda. Mie și-n telecabină îmi vine rău.

— Apropo de telecabină, spuse Silviu. Ce-ați zice, mâine, de-o excursie spre Cotă?

— N-ai fost niciodată?

— Ba da, dar e mai vesel în grup.

— Să vedem, spuse Gelu.

— Haide, Gelu. Dacă nu ai alte treburi pe acasă, spuse Laura.

— Am timp berechet și pentru treburi. Concediu în toată legea.

— Atunci ne-am înțeles, se bucură Silviu.

## 5

— Puteai fi și tu mai vorbăreț, îi certă Matilda când intrară în casă.

— Nici nu s-au depărtat bine și-ai început cu reproșurile?

— N-ai văzut ce băiat bun? Și politicos?

— Și cam curios. Prea se bagă în toate alea.

— Despre cine vorbiți? întrebă mama.

— Despre Silviu. Auzi la dumnealui, că era prea curios...

— Băiat bun, spuse mama liniștită. Dacă nu era el, făceam

drumul înapoi cu pachetul ăla.

— Păi, și dumneata, dacă ai lăsat să treacă atâtea zile! Cum ai văzut cartea, trebuia să mi-o expediezi imediat. Știai bine că nu-i a mea. Trebuia neapărat să-ți scriu eu ce să faci! Noroc cu Silviu ăsta…

— Nu te mai recunosc, Gelule! îl certă Matilda. Ai devenit un dur!

— Să fi văzut ce frumos vorbea, își urmă mama gândul. „Înțeleg, doamnă, și eu am fost soldat, mă bucuram când primeam ceva de la ai mei”. A scris adresa corect, pe etichetă, că noi scrisesem direct pe pachet și nu se cunoștea bine. Și cu ochii numai la Laura. Am plecat împreună de la poștă. Ne-a spus despre el, e băiat de familie bună, bucureștean, venit în concediu. Și ce situație are!… E inspector sau așa ceva! La vârsta lui, îți dai seama…

— Și dumneata ce i-ai spus? Văd că-mi știe foarte bine numele și unitatea…

— Cum să nu știe, dacă el a scris adresa pe pachet?

— Numai atâta i-ai spus? Nu te-ai lăudat ca de obicei?

— Gelu, mă supăr, zise mama cu mustrare în glas. Nici nu e nevoie să mă laud. E destul să spun adevărul, că ești băiat bun, că ți-a apărut fotografia în ziar, că ai fost răsplătit cu permisie de către comandantul tău…

— Destule amănunte, spuse el stingherit. Te-am rugat de-atâtea ori să nu mai povestești despre mine în dreapta și-n stânga. Află colegii mei de la fabrică și râd de mine.

— Să râdă? se miră mama. Mai bine să-nvețe. Unii dintre ei nu se poartă cum trebuie cu părinții, și bieții oameni se vaită…

Matilda căscă discret și-și luă mama pe după umeri:

— Știi ce mă gândesc eu? Nu e o oră prea potrivită pentru filosofie.

— Ai dreptate, tresări mama. E târziu, și mâine dimineață te duci la serviciu.

— Mâine nu merg la serviciu, spuse ea. Îmi iau recuperarea de duminică. Mergem la Cotă cu Silviu și cu Laura…

— Foarte bine, spuse mama. Distrați-vă, copii!

## 6

După excursia la Cotă, bănuiala lui Gelu deveni certitudine:

curiozitatea noului său amic depășea un simplu interes prietenesc. Vorbind de una și de alta, se pomenea că Silviu îi pune o întrebare neașteptată, care cerea răspuns exact. Cu mare greutate ocolea acest răspuns, reușind totuși să nu fie prea tăios. Și asta din două motive: pe de o parte ca să nu-l acuze sora lui că s-a purtat urât, pe de altă parte ca să nu-l descurajeze pe Silviu în încercările de a-l trage de limbă. Hotărât lucru, ceva nu era în regulă. Parcă-l auzea:

„Depozit mare, vasăzică…”

„Mare, desigur.”

„Și aveți și muniție acolo? Periculos, frățioare. Un singur chiștoc de țigară și sare tot muntele-n aer.”

„Ba nu, că sunt instalații de protecție. Și-apoi într-un depozit nu se intră cu țigări și chibrituri.”

„Bineînțeles, asta mă gândeam și eu. Dar oricum, când te știi cu sute de tone de exploziv alături…”

„Chiar sute de tone n-or fi ele…”

„Aproximativ, ziceam și eu așa…”

Ce să facă? Cel mai simplu ar fi fost să-l evite. Sub un pretext sau altul, să nu mai stea de vorbă cu el. Dar nu se putea, decât riscând s-o supere și pe Matilda, și pe mama. Să dispară pur și simplu din oraș? Păcat de concediu… Și-apoi dacă acest Silviu era pus pe rele, putea foarte bine să găsească alt ostaș în permisie, mai vorbăreț decât el, Gelu. Se pricepea de minune să descoasă oamenii. În ce scop? Asta o vor afla organele în drept…

Sigur! se bucură de ideea lui. Organele în drept… Să mă duc să spun totul. Dar și asta are partea ei de risc. Poate nu-i nimic. Poate că Silviu este un neghiob oarecare, din categoria curioșilor fără leac, deprinși să-și vâre nasul peste tot numai așa, ca s-o facă pe urmă pe deșteptii. Și atunci, câte neplăceri! Silviu chemat la Miliție, anchetat… Mama și Matilda ar prinde de veste că eu sunt de vină… Și câte speranțe și-o fi pus mama în el! Niciodată n-am auzit-o vorbind cu atâta căldură despre un băiat din cercul nostru. Mi-ar reproșa toată viața că am distrus o perspectivă… Poate nici nu-i vorba de vreo perspectivă, poate că lui Silviu nici nu-i trece prin cap un lucru serios, a venit omul în concediu și-atâta. Dar încearcă să explici asta unei fete căreia i s-au aprins călcâiele și unei mame care vrea să-și vadă fiica fericită. Și Matilda… Cum se mai uita la el în timpul dansului!

Și mai e ceva, gândi mai departe. Să zicem că mă duc și povestesc tot la securitate. Și se dovedește că Silviu este într-adevăr un dușman. Cum explic eu această prietenie? Cum justific faptul că am petrecut împreună, că am făcut excursii, că am stat de vorbă ceasuri întregi? L-am mai și plimbat pe colo și pe colo! Poate-a făcut poze, cu un aparat ascuns într-un nasture, de exemplu. Ei, și ce-a pozat? Niște prăpăstii și niște piscuri de munte, și stâlpii de înaltă tensiune. Asta da. Un stâlp de înaltă tensiune, care ține cablul între două vârfuri de munte, valorează cât...

Poate nu-i nimic, își spuse iarăși. Pun oameni în alertă degeaba. Au să spună că sunt un fricos, că m-am speriat de câteva întrebări nevinovate. Sau că am citit prea multe cărți de aventuri. Că n-am avut destul tact ca să evit discuțiile despre armată. Dar nu eu le provocam! El începea de fiecare dată, și aducea vorba așa de bine!... La urma urmei, poate nici nu e cazul să mă amestec, își spuse mai apoi. Există organe speciale pentru asta. Te pomenești că omul e urmărit demult, iar eu vin să le spun ceea ce știau și ei. Ar putea să-mi zâmbească: „Te-ai trezit cam târziu, amice! Lasă-ne să ne facem meseria, nu te repezi așa!”

Și totuși, dacă e ceva? se contrazise singur. Dacă individul e abia la începutul misiunii lui, și eu sunt prima lui încercare? O să-l evit, iar el continuă, a aflat câteva lucruri de la mine, mâine alte câteva de la altul, și după un concediu de trei săptămâni pleacă cu tolba plină!

Își imagină depozitul, cu grădinița cochetă din fața ușilor blindate care duceau în adâncul muntelui, cu dormitorul alb, curat, cu clubul unde găseai totdeauna seara doi-trei pasionați, aplecați asupra tablelor de șah... Și planul amănunțit, din holul mare, cu instrucțiunile pentru caz de incendiu... Toate astea, râvnite de ochi străini, trecute între obiectivele demne de atenție de pe agenda unui „superspion” cu privirea dură, nemilos și hotărât să afle cu orice preț secretul...

Apoi Matilda, dansând cu Silviu fericită, apoi mama oferindu-i din clătitele pregătite anume pentru musafir, apoi Silviu întrebând în dreapta și-n stânga, dând peste un curier neglijent, scormonind cu privirea peste un gard înalt de piatră, încercând să intre-n vorbă cu o santinelă, pozând cu aparatul din nasture un camion acoperit cu prelată, gata să intre în curtea cu porți

blindate…

## 7

— Și cum spui că-l cheamă pe curiosul ăsta al dumitale?

— Silviu, atâta, tovarășe colonel. Nu-i știu numele de familie.

— Nu-i știi numele de familie? Nici sora dumitale nu-l știe?

— Nu.

Colonelul dădu din cap mustrător, își îndreptă ochelarii, scrise pe un petic de hârtie câteva cuvinte și sună plantonul.

— Du-te cu asta la tovarășul maior, alături. Roagă-l din partea mea să se intereseze…

— Am înțeles, spuse plantonul și ieși.

Colonelul se îndreptă iarăși spre soldat:

— Aici, în oraș, unde locuiește? Poate-l aflăm din registrele hotelului… Facem mâine dimineață un control la buletine, cum se obișnuiește.

— Urma să ne-ntâlnim în oraș la nouă…

— Vom fi acolo mai devreme, surâse colonelul.

Cineva bătu la ușă. Colonelul spuse „da” și în prag se arătă un bărbat uscățiv, înalt și el, cu o hârtie în mână:

— Mă scuzați, tovarășe colonel, ce-i povestea asta cu ADAS-ul? La București n-au niciun inspector cu numele mic Silviu. Am vorbit chiar la biroul personal.

— I-auzi, spuse colonelul. Vă mulțumesc. Pregătiți pentru mâine dimineață o echipă care să facă controlul vizelor de flotant pe buletin.

— Am înțeles, spuse maiorul.

— Dumneata ai lucrat cândva cu Circulația, spuse colonelul. Știi ce-nseamnă un filtru total.

— Am înțeles, repetă maiorul și se retrase.

Colonelul își șterse ochelarii cu o bucățică de piele de căprioară păstrată pedant, în buzunarul de sus al vestonului, și spuse:

— Tovarășe soldat, ai procedat foarte bine că ne-ai semnalat acest fapt. Primul fapt care justifică ipoteza: povestea cu ADAS-ul… Mă întreb numai cum de te-a găsit tocmai pe dumneata. Și de ce s-a stabilit aici, în oraș, dacă-l interesa depozitul din munți.

— M-am întrebat și eu, tovarășe colonel. Și am găsit un

răspuns. Silviu ăsta dădea târcoale pe la poștă. A văzut coletul adresat unui militar, a intrat în vorbă cu mama și cu soră-mea, a aflat că urmează să vin și eu în permisie... Și-a așteptat. Nu știu dacă am judecat corect...

— Foarte corect, aprobă colonelul. Individului îi trebuia un fir. De depozit n-avea cum să se apropie așa, dintr-o dată. A folosit ideea cu permisia. S-o fi gândit că în permisie un soldat e mai liber în mișcări, se simte mai puțin obligat să respecte regulile.

— S-a înșelat, spuse cu tărie soldatul Orescu.

— Firește că s-a înșelat, întări colonelul. O să aflăm de la el cum și-a făcut planul. Mâine vom ști mai multe. S-ar putea ca amicul ăsta să aibă pașaport în loc de buletin. Vom vedea. În orice caz, te felicit pentru spiritul de vigilență. Voi aduce fapta la cunoștința comandanților dumitale.

— Eu mi-am făcut datoria, tovarășe colonel. S-ar putea să fie doar o părere de-a mea...

— Nu-i exclus, dar gestul dumitale nu-și pierde valoarea. Oricum, și mie mi se pare suspectă povestea. În primul rând, de ce s-a dat drept altcineva? Dacă te mai întâlnești cu el, poartă-te ca și înainte. Nu-ți fie teamă, ne vom ocupa cu toată grija de cazul acesta. Fă-ți liniștit concediul. Îți doresc petrecere frumoasă!

Îi strânsese mâna, soldatul salută și ieși. În prag se opri o clipă: începuse să ningă. Prima zăpadă, își spuse cu nostalgie. Din copilărie prima zăpadă îl umplea de bucurie și pe el, și pe Matilda. Coborî scările. Zăpada i se topea sub pași.

Biata Matilda, își spuse. Tocmai pe ăsta l-a găsit?

## *Ocazie rară*

1

— Fii atent ce bași scoate. Dacă te pricepi, îți dai seama.

— E pasiunea vieții mele. Mănânc casetofoane cu pâine. Ai dreptate, maistre, e o sculă nemaipomenită.

— Și dacă stai să te gândești nu-i nici scump.

— Degeaba, oftă soldatul. N-am bani acum pentru așa ceva.

— N-oi fi vrând să-l cumperi în rate. Ce, e mobilă de bucătărie?

Vorbind, grasul manevră butoanele aparatului, apăsă pe clapa de înregistrare și-l îndemnă pe soldat:

— Spune ceva. Vorbește.

— Ce să spun?

— Orice. Prezintă-te, numără până la zece, recită o poezie…

Pe soldat îl cam umfla râsul. Vorbi cu greutate:

— Eu, soldatul Stana Dumitru, din compania geodezie, vreau să spun o poezie. Merge?

— Dă-i înainte, îl îndemnă grasul.

— Nu pot. Să vedem ce-a ieșit.

Grasul ridică din umeri, derulă banda și puse iar aparatul în funcțiune. Soldatul auzi muzică, apoi dialogul acela prostesc: „Ce să spun?” „Orice”. Ascultă până ajunseră iarăși la muzică. Grasul opri aparatul.

— E fantastic, spuse soldatul Stana Dumitru din compania geodezie. Da și când se strică…

— Ce să se strice? Doar capul de înregistrare, peste câțiva ani. Nu uita că are unul de rezervă. Îți spun eu, ocazie rară. O să-ți pară rău.

— Îmi pare de pe acuma, murmură soldatul. Dar ți-am spus: portofelul meu e prea ușor pentru așa ceva.

— Asta se mai discută. Când mai vii prin oraș?

— Păi, pe miercuri. Mă duc la policlinică, la dentist. Și aranjez cu sergentul care e cu noi să mă lase o oră…

— Miercuri la patru, atunci, spuse grasul. Eu nu mă grăbesc, să știi. Dar te-am văzut mare amator și-ar fi păcat ca aparatul ăsta să cadă pe mâna unui ageamiu.

— Te rog frumos, păstrează-l până miercuri. Diseară dau un telefon acasă și-l conving pe babacul…

— În regulă, spuse grasul. Ne vedem miercuri. Fii punctual.

Își dădură mâna, se despărțiră. Soldatul se mai învârti vreo oră prin parc, cam fără chef. Îi rămăsese gândul la aparat. Spre seară, când era sigur că ai lui sunt acasă, se repezi la hotel „Dunărea”, unde exista în hol un telefon interurban. Formă numărul cu nerăbdare. Auzi glasul subțire al mamei sale:

— Alo!

— Mamă, dumneata ești?

— Eu, Mitică. Ce s-a întâmplat?

— Nimic deosebit, nu te speria. Am fise puține, o să-ți spun pe scurt: sunt bine sănătos și-mi trebuie niște bani.

— Mulți?

— Vreo două mii.

— Aoleo! spuse mama. Taică-tău e pe teren și a luat carnetul de CEC cu el.

— Când se-ntoarce?

— Miercuri sau joi.

— N-am făcut nimic, spuse el trist.

— Dar pentru ce-ți trebuie? Ai stricat ceva, ai făcut vreo boroboață?

— Nu, fii liniștită. Am găsit ceva, o ocazie rară. Te rog mult de tot, fă tot ce poți…

— N-am ce să fac. Dar dacă-mi dă tata telefon…

— Spune-i că-l rog frumos… Miercuri cel târziu, nu uita. Ah, nu mai am decât o fisă… Sărut mâna, mămico.

— Ți-a trecut gâtul?

— Demult. Sunt sănătos tun. Dar așa, cam trist.

— Te cred, spuse mama compătimitor.

— Dacă-mi rezolv chestia asta, îmi trece.

— Strengarule, zise mama la telefon.

Se auzi un declic și se aprinse beculețul roșu. Soldatul agăță receptorul, privi în jurul lui – vizavi de telefon era un mic magazin cu gratii solide, închis acum. Prin vitrina bine luminată văzu tot felul de mărfuri, între care, la loc de cinste, un casetofon aidoma aceluia oferit de grasul din parc. Rămase o clipă cu ochii la el. Curat ocazie rară, își spuse.

## 2

Grasul fu punctual la întâlnire. Stana Dumitru îi făcu semn de

departe că venise degeaba.

— Ce s-a întâmplat? întrebă în loc de salut.

— E taică-meu pe teren și are carnetul de CEC la el. Mi-a trimis biata mama numai cinci sute de lei, atâta avea în casă. Mai am și eu cinci… Fac o mie.

— Ăsta-i lucru de-o mie de lei? spuse grasul cu dispreț. Crezi că-l vând pe te miri ce, ca pe-un lucru furat?

— Așteaptă-mă câteva zile, spuse Stana cu speranță.

— Nu pot. Plec mâine, cel târziu poimâine.

— Îți trimit banii prin poștă…

— Iese încurcătură, spuse grasul. Nu că n-aș avea încredere, dar în meseria mea nu stau locului. Îți dau o adresă, între timp plec pe munte și te pomenești cu banii retur. Încurcătură, cum îți spun. Asta-i meseria. Ca geodez, cred că-ți dai seama.

— Ești geodez? se miră Stana.

— N-ai știut? Suntem colegi de breaslă, omule.

— Atunci, poate că ești mai înțelegător…

— Oricine e înțelegător, dar până la bani. Afacerile sunt afaceri, cum e vorba. Dar păcat de aparat…

— Păcat, zău așa! l-am spus unui coleg de-al meu. Un aparat ca ăsta e expus la „Dunărea” în vitrină. L-a văzut și el. Zice că pentru o sculă ca asta merită să-ți dai și cămașa de pe tine.

— Și nu-i așa? făcu grasul. Hai acolo, vizavi, la bufet, să tragem un coniac. M-a cam răzbit frigul.

— Nu prea am vreme. Știi, sergentul… Dacă ajunge la unitate înaintea mea, sunt pierdut.

— N-are niciun interes să se grăbească. Dacă se-ntoarce la cazarmă fără dumneata, or să-l certe că ți-a dat drumul singur în oraș. Fac prinsoare că te-așteaptă la primul colț înainte de poarta cazărmii.

— Asta cam așa-i.

— Atunci să nu mai pierdem vremea.

Porniră cu pas hotărât, ca doi inși care au un țel precis. Intrară în bufetul cam aglomerat; oameni veniți direct de la serviciu, cu servietele în mână, beau un păhărel stând în picioare lângă bar; alții erau puși pe fapte mari, cum dovedeau sticlele îngrămădite pe masă.

— Aglomerat, se miră Stana.

— Oră de vârf, explică grasul. Hai să căutăm un local ca lumea. Dacă-i bal, bal să fie. Fac eu cinste, nu te speria.

— Ba fac eu. Și-așa am o grămadă de bani la mine. Dacă tot nu pot să cumpăr aparatul…

— Mai discutăm, spuse grasul în doi peri.

— Ăia din colț au cerut nota. Hai să ne lipim la masa lor. Maestre, se adresă ospătarului, aruncă-ne și nouă două coniacuri mari la masa din colț.

— De care? întrebă ospătarul.

— Ceva mai bun, dacă ai. Un „Milcov” sau „Vrancea”…

— Se face, spuse ospătarul. Și-o apă?

— Dar cum? Repede, că ne grăbim.

După ce se așezară, grasul scoase un pachet de „Marlboro” și-și îmbie partenerul.

— Nu fumez, spuse Stana Dumitru. Dar aș lua una pentru sergent.

— Ia tot pachetul atunci, îl îndemnă grasul. Băiat bun sergentul ăsta, și înțelegător.

— Băiat bun, confirmă Stana. Și ca specialist… ce să mai vorbim? În două săptămâni, eu cu el și încă un băiat am pus pe hârtie toată valea Surului.

— În două săptămâni? se miră grasul. Asta zic și eu meserie. Ce n-aș da să am în echipă câțiva oameni ca voi. Mă canonesc cu niște zilieri, oameni care n-au văzut în viața lor un teodolit. Și când te gândești că am de ridicat tot județul… Dar de ce nu bei? Hai noroc!

Stana gustă din paharul cu coniac și plescăi din limbă.

— E grozav! N-am mai băut demult așa ceva.

— Chestia e să știi ce vrei, spuse grasul mulțumit. Când omul știe ce vrea, toate-i merg în plin.

— Asta așa-i, spuse soldatul și gustă iarăși din coniac.

— Mă gândeam și la casetofonul ăsta, spuse grasul. Dacă ții neapărat să-l ai, atunci se schimbă lucrurile.

— Țin neapărat. Dar ți-am spus cum stă chestia cu banii…

— Știu eu? făcu grasul șovăind. Ar mai fi o soluție…

— Care soluție?

Grasul tăcu. Bău din pahar, își turnă apă minerală, bău pe îndelete. Stana Dumitru se crispase tot de nerăbdare.

— Spune, ce soluție? insistă el.

— Chestia e să știi ce vrei. Ai putea obține scula fără niciun leu.

— Îți arde de glumă.

Grasul se uită la el, zâmbi enigmatic, se întoarse să-l caute din ochi pe ospătar și-i făcu semn să mai aducă două coniacuri.

— Eu nu mai beau, spuse Stana.

— Parcă ziceai că nu te grăbești. Iar sergentului o să-i treacă supărarea când o vedea țigările. Mai bine stai, uite, să-i dai un pachet neînceput. Așa e frumos.

— Mersi, spuse soldatul. Cum e cu soluția aia? Mă mai fierbi mult?

Ospătarul aduse coniacurile, grasul turnă restul din paharul său în paharul plin, gustă iarăși și în cele din urmă se hotărî să vorbească:

— Uite, maistre, care-i povestea. Ți-am spus că lucrez și eu în geodezie. Am o echipă și ne canonim să facem harta fizică a județului. Cheltuială, drumuri, vine frigul acum și n-am terminat… mă-nțelegi. Aș fi bucuros să dau un casetofon pe niște măsurători gata făcute. Cu condiția să fie lucru bun.

— Sergentul nostru e un specialist, ți-am mai spus. Dar… ia stai nițel. Ce să faci cu măsurătorile noastre? Noi lucrăm la altă scară, ne interesează obstacolele din teren… Doar alcătuim hărți tactice.

— Bine-nțeles. Și asta prinde rău? O hartă completă a zonei, cu drumuri, canale, copaci și tot dichisul – crezi că-i la îndemâna oricui? M-ar pupa directorul nostru dacă i-aș pune-n brațe așa ceva.

— Bine, dar sunt secrete…

— Păi ce, trebuie să batem toba? N-avem interesul nici eu, nici dumneata. Hărțile secrete, înțelegerea noastră mai secretă. Și te alegi cu scula asta…

Mângâie cu podul palmei sacoșa de plastic pe care scria cu roșu „100 de magazine într-unul singur”.

Soldatul înghiți în sec. Dacă se gândea bine, propunerea era de-a dreptul monstruoasă.

— E caz de pușcărie, spuse. Nu-ți dai seama ce-mi ceri. Echivalează cu trădarea secretului…

— Ce secret, maistre? Cu doi oameni de nădejde și ceva instrumente, orice ageamiu poate face o hartă la fel de secretă. Ți-am spus care-i problema. Timpul mă presează, lucrez cu oameni angajați temporar, când unul are-o cumetrie mă pomenesc că nu-mi vine trei zile și stau cu brațele încrucișate, după aia îmi vin pe cap trei zile cu ceață și tot așa. Dacă-mi dai

măsurătorile voastre, sunt scutit de toate aceste neplăceri. O livadă, un puț părăsit, o vale, o albie de torent... ce mare lucru? Doar nu ți-am cerut coordonatele unui filon de aur... Hai noroc!

Băură iarăși. Grasul întinse mâna, puse sacoșa pe masă și dădu drumul casetofonului. Larma celor din jur încetă o clipă, omagiind astfel muzica revărsată din aparat. Un individ neras, de la o masă vecină, se întoarse cu scaun cu tot și se aplecă spre gras:

— Nu vinzi sacoșa asta, neică? O iau pe ne-ve, spune doar cât să-ți dau pe ea.

— N-ai bani matale să cumperi așa ceva, îl luă grasul peste picior.

— Eu? N-am bani? Am vândut doi porci de-o sută de kile bucata și n-am bani?

Se bătu cu palma peste buzunarul de la spate al pantalonilor, unde-și ținea, probabil, portofelul.

— Ia zi, cât îți dau pe ea?

Grasul aruncă o privire furișă spre Stana Dumitru, care rămăsese cu paharul în mână și urmărea neliniștit dialogul.

— Nu-i de vânzare, spuse grasul și se întoarse cu spatele la individul amator de muzică.

Stana răsuflă ușurat, dădu peste cap paharul cu coniac, se strâmbă puțin și se aplecă peste masă:

— Știi ce? Eu zic că pân-la urmă facem treaba.

— Așa-mi placi, îl lăudă grasul apucând și el paharul.

## 3

Sergentul îl aștepta, într-adevăr, în capătul străzii care ducea spre unitate. Ceilalți doi care fuseseră cu el la policlinică stăteau de vorbă cu o fată. Sergentul fuma. Văzându-l, făcu un pas spre el și-i spuse răstit:

— Ce dracu măi, Stana, așa ne-a fost vorba? Asta-i când întinzi unui om un deget, el îți ia mâna toată.

— Iertați-mă, tovarășe sergent.

— Ce să te iert? Ai spus că vii într-o juma' de oră și uite că m-a apucat seara.

— O să spunem că era aglomerație la policlinică.

— Nu mă-nvăța tu ce să spun. Altă dată, să mai poftești să...

— Fumați o țigară, tovarășe sergent?

— Oho, „Marlboro”! se miră sergentul.

— Luați tot pachetul. Mi l-a dat văru-meu, pentru dumneavoastră, că eu nu fumez.

— Ce umbli cu d-astea, frățioare! spuse sergentul pe un ton mai potolit. Crezi că mă îmbunezi? Hai să mergem. Du-te și cheamă-i pe ceilalți, că s-au întins la povești.

Porniră spre cazarmă, el și sergentul înainte, ceilalți doi în urmă, vorbind cu glas scăzut despre fata pe care-o cunoscuseră cu o oră înainte. Sergentul îl privi cu coada ochiului pe tovarășul său de drum:

— Nu pari prea încântat de întâlnirea cu vărul tău. Ceva vești proaste?

— Aș, nimic deosebit, se apără Stana Dumitru. Cică taică-meu e cam bolnav. Acuma a plecat pe teren cu sticla de ceai în servietă.

— Ziceai că vărul tău e de-aici, din oraș.

— Stă aici, dar a fost pe-acasă zilele trecute. Părinții lui locuiesc în același bloc cu mine.

Se apropiau de poartă. Sergentul trase adânc din țigară și-o azvârli cam cu regret lângă bordură.

— Vedeți cum vă purtați, spuse el întorcându-se spre ceilalți doi. Să nu vă meargă gura prea mult. Am fost la policlinică, nu la întâlnire cu fetele!

Ofițerul de serviciu îi privi mustrător:

— Credeam că v-au oprit acolo. Nu mai puteați să stați un ceas-două?

— A fost lume multă, tovarășe locotenent. Mai ales la stomatologie… Pentru unul, a trebuit să stăm toți.

— Bine, duceți-vă la program. Data viitoare să plecați mai din vreme.

După masa de seară, Stana Dumitru se duse la atelier. Sergentul era acolo, aplecat pe masa de lucru.

— Am venit să vă dau o mână de ajutor, spuse Stana.

— Cum de ți-a dat asta prin minte? îl ironiză sergentul. Știi bine că am lăsat treaba pentru azi nefăcută. Hai, apucă-te și transcrie schițele, că acuși vine locotenentul și ne trimite la culcare.

Stana luă în mână caietul înseriat pe care erau trecute rezultatele măsurătorilor din ziua aceea. Privi schițele făcute în grabă, cu creion moale, apoi coloanele de cifre indicând poziția

diferitelor obiecte de pe teren. Desfășură o coală mare de desen și începu să traseze careurile. Desenă cursul de apă care șerpuia prin Valea Surului, apoi se apucă să transcrie cotele principale. Pe urmă rămase cu creionul în mână, gândindu-se cum ar fi mai bine să facă. Știa că hârtiile cu care lucrau aveau un regim precis: caietul de notițe de pe teren era numerotat și sigilat; hârtia de desen era și ea înseriată; după terminarea lucrului, sergentul strângea totul gospodărește în mapa de pânză, confrunta cu inventarul de pe fișa de carton, sigila mapa și o preda la biroul documente secrete. Nici gând să ia caietul sau vreo foaie desenată; foaia era prea mare, n-o putea căra cu el tot orașul; iar carnetul… cum să justifice că l-a păstrat la el în loc să-l pună în mapă?

Sergentul ridică privirea de pe schiță:

— Ce faci, omule, ai căzut în melancolie?

— Eu nu… spuse Stana luat pe nepregătite. Mă uitam la grupul ăsta de copaci.

— Ce copaci? De-un sfert de oră stai și te uiți la hartă.

— Păi da. Nu știu cum să fac: îi trec cu semnul de livadă sau îi notez pe fiecare-n parte, după amplasarea pe teren?

Sergentul se aplecă peste schiță, cercetă coordonatele celor câțiva pomi din dreptul cotei 59, confruntă datele cu cele înscrise pe carnet și clătină din cap:

— Ți-e gândul aiurea, frățioare. Mută cota mai la stânga, în careul celălalt. Ai greșit la cifre, nu vezi? După desenul tău, copacii ar trebui să se cațere pe marginea unei râpe. Și n-am văzut nicio râpă acolo.

— Am greșit, recunoscu Stana.

Luă radiera și șterse desenul. Pe nădejdea mea… gândi. Decât un desen de-ăsta, mai bine nimic. Trebuie să-i dau lucru cumsecade, altfel mă fac de râs și-mi ia și casetofonul înapoi…

Cercetă cu privirea planul de ansamblu. Își făcu socoteala că ar putea să învețe pe de rost coordonatele și să-i reproducă punctele principale ale hărții. Dar pentru asta nici nu era nevoie de măsurători. Din ochi orice om poate spune: la stânga un copac… câțiva pași mai încolo, fântâna părăsită… mai la deal, un pâlc de pomi… Nu, nu așa. Tipul e de meserie, și-ar da seama că a fost tras pe sfoară.

— Ce-i cu tine, măi?

Tresări. Glasul sergentului era mai mult îngrijorat decât

mustrător. Băiat bun, sergentul. Dacă i-ar spune... ah, nu, asta în niciun caz. E el băiat bun, dar ar lua foc aflând despre ce e vorba.

— Mă gândeam așa, la cei de-acasă...

— Mai bine te-ai gândi la treaba pe care-o faci. Dar văd că nu-ți arde de lucru. Decât să le pui aiurea și pe urmă să-mi bat capul până-ți găsesc greșeala, mai bine lipsă.

— Tovarășe sergent...

— Gata, spuse hotărât sergentul. Suntem amândoi obosiți. Tragem un somn bun și mâine ne sculăm cu mintea limpede. Harta asta nu-i lucru de glumă. Ori o facem corect, ori o lăsăm baltă. Strânge hârtiile.

— Avem timp s-o terminăm până duminică.

— Dacă lucrezi tot așa, nu terminăm nici până la vară. Dar ce-ai cu duminica?

— Mă gândeam așa, să știm treaba încheiată. Duminică vreau și eu să ies în oraș.

— Că n-ai mai fost demult, îl ironiză sergentul, apăsând sigiliul pe ceara moale.

## 4

Sâmbătă primi banii de-acasă. Pentru că în ultimele zile își dăduse silința să lucreze atent, sergentul era mulțumit și-l propuse pe lista de învoiți. Se întâlni iarăși cu grasul:

— Am adus banii.

— Care bani? se miră grasul.

— Pentru casetofon. Mi-a trimis maică-mea. Telegrafic. Două mii de lei.

Grasul făcu câțiva pași în tăcere, lovi cu vârful pantofului o crenguță uscată căzută pe alee, vârî mâinile în buzunare și spuse încet:

— Păi așa ne-a fost vorba?

— Dar cum? se miră Stana Dumitru.

— Eu te așteptam cu harta.

— Asta, fiindcă nu aveam bani. Acum am adus banii, toată chestia e lămurită. Îți dau banii și-mi dai aparatul.

— Nu e lămurită deloc, spuse grasul. Aparatul ăsta nu se dă pe bani. Mie-mi trebuie harta, înțelegi? Ți-am și explicat de ce am nevoie de ea. Mi-ai promis că mi-o aduci. Te credeam om de

cuvânt.

— Bine, dar nu pot. Harta e secretă, stă totdeauna sigilată, o scoatem numai cât lucrăm la ea.

— Și nu poți s-o transcrii? Profită și tu de ocazie, când ești singur…

— Sergentul stă tot timpul cu mine. Mi-ar trebui ore întregi numai pentru o schiță. Ca om de meserie, știi asta…

— Ca om de meserie știu. N-o să-ți dau aparatul pe o mâzgăleală oarecare.

— Iar eu nu pot să fac rost de hartă. Știi ce? Dacă vrei să iei banii, bine, dacă nu, mă lipsesc și de casetofon și de tot.

Grasul scoase pachetul de „Marlboro” și-și aprinse o țigară cu gesturi calme, sub privirea nerăbdătoare a soldatului. Pe alee trecu un locotenent la braț cu două fete; soldatul salută ca la regulament, apoi își întoarse privirea spre tovarășul lui de afaceri:

— Nu te înțeleg deloc. M-ai pus să dau telefon, am alarmat-o pe maică-mea de i-a telefonat lui tata acolo unde este, pe teren, să-mi trimită banii de urgență… și-acuma nu-i mai vrei.

— Ți-am spus, mă interesează harta, nu banii.

— Atunci, regret foarte mult, dar renunț. Îmi plăcea aparatul, nu zic nu, dar ce să fac?

Grasul zâmbi, îl trase pe-o bancă, puse iarăși muzică. O muzică tocmai potrivită să-i facă sânge rău.

— Ce zici, maistre? Înregistrare originală, din sala de concert. Așa ceva nu găsești pe toate drumurile. Zece benzi de-astea am. Le dau împreună cu aparatul. Toate, gata înregistrate.

— Degeaba, ridică din umeri soldatul și se uită la ceas. Păi… o să mă duc la un film. Îmi pare rău că s-a întâmplat așa. Te mai întreb o dată: iei banii?

Grasul îi puse o mână pe umăr:

— Zici că n-ai posibilitatea să transcrii harta. Foarte bine. Atunci, pozeaz-o!

— Cum? Crezi că…

— Ce să cred? N-o să umbli prin cazarmă cu un aparat cât o gheată. Dacă vrei, te ajut. Am o brichetă care știe să facă și poze, dacă te pricepi să umbli cu ea.

— Am citit în romane despre așa ceva. Dar de văzut, n-am văzut. Și nici n-am curaj să…

— Ce mare curaj! Când se duce sergentul să bea apă, țac! de

două-trei ori, ca să fii sigur că ai cuprins toată suprafața, și te-ai făcut cu un cas pe cinste.

— Nu pot. Mi-e frică... Renunț la combinația asta. Mi-a părut bine de cunoștință...

— Stai maistre, că n-am terminat. Dac-o faci pe nebunul, schimbăm foaia. Crezi că-i așa ușor să te retragi? Ce-ai spune dacă sergentul și ceilalți șefi ai dumitale ar afla că ai încercat să cumperi un casetofon dând pe el o hartă secretă?

— Aș spune că nu-i adevărat.

— Dar inițial ai fost de acord. Dovada... e aici. Bătu ușurel cu palma pe carcasa de plastic negru a aparatului. Mă iei drept un prostănac? Am avut grijă să înregistrez discuțiile referitoare la hartă. Dacă le aude cineva ești pierdut, înțelegi?

Stana Dumitru simți că transpiră. Apoi un fior rece i se plimbă de-a lungul spinării. Se uită prostit la omul care, alături de el, dădea ușurel din cap în ritmul melodiei ce se revărsa din difuzorul aparatului. Izbuti să articuleze:

— Mă ai la mână, vasăzică. Te-ai gândit din timp la toate astea. Cine ești dumneata de fapt?

— Nu te speria, nu-s un spion, râse grasul. Cam știu eu ce vă spune la cazarmă: vigilență, dușmanul stă la pândă și așa mai departe. Uite, am acte, dacă vrei îți arăt buletinul. Am și diplomă de donator de sânge onorific. Dar îmi trebuie harta, ți-am spus de zece ori.

— Și bricheta care face poze?

— Nu toți cei care au brichetă de-asta sunt spioni. Mi-a dat-o un prieten de ziua mea. Un băiat care-a colindat jumătate de lume. A luat-o de ocazie, într-un bazar. Pe acolo se vând și mitraliere, dar o biată brichetă?

— A naibii încurcătură, spuse încet soldatul.

— Nicio încurcătură. Vreau neapărat să am harta asta: directorul mi-a promis o primă zdravănă dacă reușesc să termin treaba pân-la toamnă. Toamna cine mai vine să-ți ceară instrumentele? Zău, maistre, fii fără grijă. Treaba asta n-o știm decât noi doi. Dac-o faci, avem amândoi de câștigat...

— O să-ncerc, spuse încet soldatul Stana.

## 5

— N-ai prea dormit azi-noapte, spuse sergentul. Te-am auzit

de zece ori cum te foiai în pat.

— Așa m-apucă câteodată. Și acasă, când aveam vreo problemă…

— Și-acuma ce problemă ai? Ce te roade măi, Stana? De-o săptămână nu te mai recunosc, zău așa.

— Am și eu o prietenă, știți, și…

— Nu mă lua cu povești. O prietenă nu te pune pe jar în felul ăsta. Și nici n-ai primit scrisori în ultima vreme. Iar de prietenă nu mi-ai spus niciodată. Altceva trebuie să fie.

— Nimic altceva. Vă dau cuvântul meu că…

— Stop. Nu-ți da cuvântul. Mai întâi ascultă-mă. Toată povestea asta cu vărul are-n ea ceva suspect. Ai dat de o încurcătură, sunt convins de asta. Nu ești fumător, dar tot învârtești în mână o brichetă. Mai alaltăieri mi-ai venit cu țigări străine. Ți-au sosit bani de-acasă, telegrafic. Nu mi-ai spus la ce ți-au trebuit. Dacă-ți cumpărai ceva cu ei, mi-ai fi arătat și mie. Gândurile ți-s aiurea. Rămâi câteodată cu ochii pironiți în hartă. Noaptea te perpelești în pat. Și pe urmă, îți dai cuvântul că nu-i nimic. Hai, băiatule, curaj. Suntem nu numai doi militari, tu soldat și eu comandant de grupă. Suntem și prieteni. Aproape un an împreună, pe toate dealurile… Ne știm pe de rost viața unul altuia. N-ar trebui să ai secrete față de mine.

Stana tăcu îndelung, cu ochii, ca-n alte dăți, pironiți pe harta aproape terminată. Oftă. Apoi, ridicând fruntea, se hotărî deodată să vorbească.

Sergentul îl ascultă atent, fără să scoată o vorbă. Când termină, spuse încet:

— A naibii încurcătură. Mă simt și eu vinovat. Dacă nu-ți dădeam voie în ziua aceea, la policlinică… Vezi ce-nseamnă să calci pe alături? O greșeală te duce la alta…

— Nici eu nu m-așteptam, murmură Stana Dumitru. De-ați ști cât regret…

— Trebuie să căutăm o soluție, îl întrerupse sergentul. N-o să te las singur la necaz…

## 6

Duminica următoare, în același parc plin de miresme și de cântecul păsărilor, soldatul Stana veni cu pas voios, ca unul care-a cucerit o victorie. Când și când, pipăia prin stofa

pantalonului bricheta care-i îngreuna neobișnuit buzunarul stâng.

Grasul fu punctual la întâlnire. Avea în mână sacoșa cu casetofonul. Îi citi zâmbetul pe față, înțelese că a câștigat, zâmbi și el:

— Ai adus?

— Bine-nțeles, răspunse soldatul. Poftim obiectul…

În clipa aceea, ca din întâmplare doi tineri voinici se apropiară unul dintr-o parte, altul din cealaltă parte a aleii.

— Un moment, spuse unul dintre ei. Vrem să vedem și noi obiectul.

Grasul se întoarse cu o mișcare iute. Din spate apăru alt tânăr, cu un aparat fotografic în mână.

— Perfect, spuse. A ieșit o imagine pe cinste. Am surprins momentul în care primea corpul delict.

Grasul plecă fruntea. Avea aerul că ascultă melodia pe care casetofonul, nepăsător, continua s o reverse peste aleea liniștită.

## *Pe ultima sută de metri*

1

— Am ajuns la capătul puterilor, spuse „profesorul”.

— Te cred. Altfel n-aveam onoarea să te găzduim în modesta noastră instituție.

„Profesorul” strâmbă din nas și se apropie de fereastră. De la etajul șaptesprezece, strada se vedea ca din elicopter. Modestă instituție, gândi el sarcastic. Dacă n-aș fi la strâmtoare, ce ironii ți-aș putea servi și eu, domnule subcomisar!

Se întoarse umilit spre interlocutor:

— Anul ăsta am trimis trei inși.

— Și? S-au întors cu mâna goală?

— Nu s-au mai întors deloc. Ultimul dintre ei a reușit să-mi trimită o ilustrată. Era pe drumul cel bun, sau se lăuda. Un grăsun cu care m-am chinuit destul până să scot ceva din el.

— A căzut?

— Așa cred. Nicio veste de două luni. Pașaport expirat și așa mai departe. M-apucă groaza. Numai eșecuri.

— Încearcă și cu ăsta, spuse subcomisarul. E un tip cam răpănos, e drept, dar s-ar putea să aibă memorie bună. L-am vizat de vreo două săptămâni. Zilier pe ici, pe acolo. I-am vârât pe gât o femeiușcă, omul a băut un pahar în plus, ea a țipat la el, el i-a tras o palmă și băieții noștri atâta așteptau. Așa că, din punctul nostru de vedere, misiunea a fost îndeplinită. Să mai spună cineva că nu colaborăm.

— N-a spus niciodată, zâmbi amabil „profesorul”. Știam că vom găsi înțelegere când v-am rugat să ne dați o mână de ajutor.

— Am făcut ce-am putut. În limitele legii. Tipul e dincolo, l-am lăsat o zi întreagă singur cu gândurile lui.

— Pot să stau de vorbă cu el?

— Încearcă! Deși sunt convins că o să-ți înșire o mie de minciuni.

— Crezi că-s primele minciuni pe care le aud în viața mea? râse „profesorul”. Am experiență, știu să deosebesc de la un kilometru minciuna de adevăr.

Subcomisarul ridică din umeri:

— Cum vrei. Dar să nu-ți faci mari iluzii în privința lui.

Îl conduse în camera de alături, un fel de arest al circumscripției, cu mizeria caracteristică unor astfel de localuri: podeaua bine ștearsă cu motorină avea, în colțuri, mici adâncituri unde cândva arseseră până la capăt chiștoace aruncate de oameni nervoși, pe băncile de lemn erau cioplite mici începuturi de sculptură naivă, prin varul dat în strat subțire pe pereți se vedeau urmele unor inscripții greu de reprodus cu mijloacele tiparului. Arestatul, care ședea pe bancă cu fața ascunsă în palme, nu se ridică la vederea lor; își înălță doar obrazul neras și-i cercetă cu ochii roșii de nesomn.

— Avocat, din oficiu? mormăi el.

— Nu tocmai, îl descurajă subcomisarul. În orice caz, un domn care-ți vrea binele.

— Poate fi și diavolul, spuse el fără chef. Toată povestea e să mă scoată de-aici.

— O să-ncerc, spuse „profesorul” cu modestie.

Polițistul se îndreptă spre ușă cu un zâmbet neutru:

— Eu vă las. Mă așteaptă alți clienți. La nevoie, chemi plantonul, adăugă și ieși încuind ușa.

„Profesorul” se apropie de arestat care se ridică, aproape fără voie, de pe banca tatuată în fel și chip. Îi întinse mâna:

— Mi se spune „profesorul”, se prezentă.

— Ion Vasile, răspunse arestatul. Fost maistru, în prezent candidat la pușcărie.

— Asta nu e de durată. Sunt gata să fac prinsoare că într-o oră te scot de-aici, dacă te oferi să mă ajuți.

Tânărul se așeză la loc, pe bancă, își puse mâinile pe genunchi și vorbi privind țintă peretele din fața lui:

— La ce poate fi bun un pârlit ca mine? Poate nu știi pentru ce am fost arestat.

— Știu destule despre dumneata. Lucrător zugrav, în prezent fără loc de muncă, fără pașaport. Ai venit în excursie cu autocarul și ai refuzat întoarcerea. Vechea poveste.

— Da, vechea poveste, încuviință Ion Vasile. M-am luat și eu după ce spuneau alții. Că ce viață, că dacă știi meserie în câțiva ani te umpli de bani... Până nu te dai cu capul de pragul de sus... cum vine vorba. Bat șantierele de luni de zile. Parcă-i un făcut: nimeni nu angajează zugravi. De când cu tapetele din plastic...

— Încearcă să te reprofilezi.

— Ah, cine are nevoie de mine? Se uită cruciș: „Emigrant? N-avem loc. Abia găsim de lucru pentru ai noștri.” Iar eu fac foamea. Cât o să dureze așa?

— Vrei să spui că te-ai săturat? întrebă subtil „profesorul”.

— Vreau să spun că dac-aș avea bani de tren și un costum ca lumea, m-aș întoarce acasă. Dar așa... uitați-vă și dumneavoastră. Nu pot să apar în fața părinților așa, ca un vagabond. Cămașă cârpită, haine roase... Lumea te judecă. Au să spună că n-am fost în stare de...

— Uite, zise „profesorul”: eu ți-aș da posibilitatea să te-ntorci acasă victorios, ca un om care-a realizat ceva. Bani, haine, ceva daruri pentru rubedenii.

Tânărul îl privi bănuitor, luă țigara pe care i-o oferise „profesorul”, trase adânc câteva fumuri și spuse prudent:

— Am învățat din experiență că nimeni nu-ți dă ceva pe degeaba. Bani, haine, cadouri – sună atrăgător. Dar ce vreți în schimb de la mine?

— Mici informații, ridică din umeri „profesorul”. Unele acum, altele după ce ajungi înapoi în țară.

Tânărul rămase mut. Fumă țigara până la capăt, o aruncă în colț, se ridică s-o strivească cu talpa pantofului scâlciat și reveni pe bancă. „Profesorul” nu-l zori; îl lăsă să-și consume ceea ce el numea „consultarea propriei conștiințe”. Se așeză pe bancă, lângă el, și așteptă. Într-un târziu, tânărul ridică fruntea:

— Să-ncepem cu prima parte. Ce vreți să știți de la mine?

— Ai făcut armata?

— Cu asta începe înțelegerea noastră?

— Cu asta. Un costum, bani, etcetera. Toate astea trebuie plătite.

— Ei bine, începu omul, dacă credeți că ăsta-i prețul, hai să vă spun tot ce știu.. Din păcate, știu prea puțin. Am fost soldat la radiolocație; am terminat armata acum trei ani, la o unitate de lângă orașul N. Când m-am lăsat la vatră, unitatea se reprofila. Tocmai experimentau niște stații radar de fabricație românească.

— Ai lucrat la ele?

— Nici nu le-am văzut cum arată. Am fost de față când descărcau lăzile din niște camioane cu remorcă, dar n-am văzut mai nimic. Noi nu lucram la instalații, ci îi ajutam pe constructori.

— La ce construcții anume?

— Niște clădiri noi, pentru stație. În fundul cazărmii, pe un loc ceva mai înalt. Acolo ne-au pus să aducem pământ, să facem un fel de movilă de vreo cinci metri înălțime. Am cărat ca nebunii, câteva săptămâni în șir. Buldozerul nu putea fi folosit, era pământ prea afinat. Unii cărau, alții băteau cu maiul. Și-am mai făcut un șanț de la movilă până la centrala electrică, pentru cabluri. Niște cabluri groase, cu fire multe. Pe urmă am aflat că sub movilă era un fel de cazemată de beton.

— Ai văzut-o?

— Numai ușa am văzut-o. Era de fier. Foarte aplecată, un fel de chepeng ca de beci. Spuneau că acolo au să instaleze aparatele. Dar nu ne dădeau voie să ne apropiem. Cred că în vârful movilei urmau să așeze antena.

— Și eu cred, rânji „profesorul”. O antenă nu se poate așeza într-o groapă. Asta-i tot?

— Tot. Mai făceam ore de specialitate…

— Doar nu era să jucați table.

— Aveam stații de urmărirea țintelor aeriene…

— Le știu, spuse „profesorul”. Îmi spui noutăți vechi.

— Ne instruiam cu pistoale-mitralieră…

— Le știu și p-astea…

— Atunci?…

— Atunci… ți-ai câștigat numai biletul de ieșire din arest. Pentru haine și celelalte, mai vorbim pe urmă. Dacă te interesează.

— Mă interesează, spuse înviorat omul. De ce să nu vorbim acum?

— Pentru că vreau mai întâi să te supun la niște încercări. În zilele noastre, nimeni nu aruncă banii la întâmplare.

## 2

Ion Vasile coborî din cursa locală, își netezi hainele și-și luă de jos valiza mică, uitându-se în dreapta și-n stânga. Colo, în colț, vizavi de stație, cârciuma pe care-o știa. Fusese de zeci de ori, cu alți soldați din pluton, să bea o bere rece și să sporovăiască în liniște, uitând de zumzetul aparatelor din sălile de specialitate. Nimic schimbat. Numai copăceii care mărgineau drumul spre unitate mai crescuseră, acum mascau mai bine

zidul înalt, cu sârmă ghimpată deasupra.

Ce-o fi înăuntru! se gândi Ion Vasile mergând agale pe marginea drumului presărat cu piatră măruntă. Își aminti primele ore de specialitate. Privea ecranul stației și dădea mereu alarmă falsă: „Țintă aeriană direcția est!” „Paraziți, spunea caporalul. Învață-te să distingi țintele adevărate. Urma lor e mai persistentă și are margini regulate. Uită-te aici!” și schița pe hârtie conturul țintei. Pe urmă o luau de la capăt.

Se gândi iarăși la misiunea pe care i-o încredințase „profesorul”: „Află tot ce se poate afla despre aceste stații. Orele de funcționare. Bătaia maximă. Calificarea celor care le manevrează. Legătura cu stațiile vecine și cu statul-major... În fine, ești de meserie, îți dai seama ce date sunt mai importante...”

Văzu de departe santinela patrulând în fața porții mari, pentru autovehicule. Cum făcuse și el cândva. Soldatul purta șubă și era, pesemne, un băiat cam nervos, căci nu stătea locului o clipă. Se plimba pe fâșia de asfalt și cerceta cu ochii în toate părțile. „Încearcă să treci de unul de-ăsta, își spuse. Parcă eu nu eram la fel? Nici pasăre măiastră nu se strecura prin sectorul meu...” Simți un fel de mândrie ciudată pentru santinela de acum trei ani, soldatul bine instruit, care n-ar fi îngăduit pentru nimic în lume să se strecoare cineva neobservat din sectorul lui. „De ce-ar fi ostașul de acum mai puțin atent? se gândi descurajat, privindu-l pe cel din post, care-și continua veghea nerăbdătoare. Nicio speranță să sar gardul și să arunc o privire înăuntru”. Măcar la movila antenei care le scosese sufletul trei săptămâni de-a rândul. Cât trudise pentru mormanul acela inform de pământ care creștea, după muncă de ore-ntregi, cu câțiva centimetri! Și simți că e un fel de drept al lui, după ce l-a construit, să știe ce se află înăuntru. Asta îi mai dădu curaj. Porni cu pas viu spre santinelă. Încercă să refacă, mintal, starea de spirit pe care-o avea acum trei ani, când se-ntorcea pe acest drum, duminica seara, din învoire. În urma lui rămâneau luminile orașului plin de animație, cu îmbulzeala din fața cinematografului, cu prăjitura mâncată în grabă, înainte de începerea filmului, cu fetele de la combinatul de confecții – le cunoștea după îmbrăcăminte, ele lansau moda în oraș – învârtindu-se două câte două, la braț, prin fața cofetăriei... „Pe noi ne-așteptați, fetelor?” Chicotitul lor, priviri furișate printre

gene, plete fluturând peste umeri – ce departe erau toate acestea! Nu izbutea, hotărât lucru, să treacă peste acești trei ani, trei ani zadarnici… Se angajase, după ce trecuse în rezervă, la o cooperativă de zugravi. Lucru era destul, se dădeau blocuri noi în folosință, toată lumea alerga după praf-de-mătase, el devenise specialist în zugrăveli cu praf-de-mătase, ajunsese în scurtă vreme să se joace cu banii. Începuse mai apoi să petreacă, „de sâmbătă până luni”, vorba cântecului, uneori până marți. Nimeni nu îndrăznea să se supere pentru o biată zi de întârziere… Apoi vorba insistentă a unui prieten de pahar: „Mă, noi suntem prea buni. Să-l auzi pe unchi-meu, că a lucrat trei ani afară… Ce viață, băiete, s-a-ntors cu un Opel, cum n-au nici artiștii. Un Opel, lucrând cu bidineaua, ca mine și ca tine…” Ideea prinsese cheag, i se încuiba tot mai mult în minte; mai venise și povestea cu Sanda, Sanda care nu avusese răbdare să-l aștepte până termină armata; asta îl hotărâse – o să vadă ea ce-a pierdut…

În ajunul plecării în excursie, unchiul prietenului îi dăduse adresa unui antreprenor de construcții dintr-un mare oraș occidental prin care grupul de turiști avea să treacă. Îl căutase, după ce „scăpase” autocarul; purta cele mai bune haine, ca să facă impresie; avea o înfățișare ciudată în costumul lui negru, cu cămașă albă și cravată stacojie, între tinerii cu cămăși multicolore descheiate până la brâu și cu pantaloni mototoliți, peticiți, cu inscripții *„Sheriff”, „I love you”, „U.S. Air Force”, „Bang!”*. Prima deziluzie la adresa dată de unchiul prietenului: „Nu, domnul inginer nu mai locuiește aici. Firma s-a desființat și el a plecat undeva în America de Sud… Încercați în altă parte…”

Încercase. Șase luni la rând, muncind ocazional pe ici pe colo, cărând piane sau colectând deșeuri de material plastic; de la camera cu două paturi trecuse la alta cu patru paturi, apoi în baraca lungă a muncitorilor străini din marginea orașului, dar nici acolo nu te țineau pe degeaba… Costumul ajunsese o amintire de costum, cravata nu mai avea de ce s-o poarte, umbla într-o salopetă ieftină, vânduse puloverul cu gândul la zile mai bune – pe urmă incidentul acela stupid, cu femeia: câteva vorbe dulci din partea lui, o palmă din partea ei, doi polițiști iviți ca din pământ, și „profesorul”…

Nu putea să treacă peste toate astea acum, pășind pe drumul spre cazarma ascunsă în păduricea de mesteceni; lăsă pasul

mai moale, se întrebă ce rost au toate astea. Ce-ar fi să se ducă drept la miliție și să spună tot? Dar auzea glasul metalic al „profesorului”: „Unii se răzgândesc, și-atunci trebuie să iau treaba de la capăt. Nu-mi plac oamenii care se răzgândesc, mai ales după ce pun bază pe ei, după ce le dau banii și-i expediez acolo. Am însă mijloace să-i găsesc și-n gaură de șarpe; ar fi păcat, ești băiat tânăr, nu încerca să trișezi, căci pentru trișori am o singură pedeapsă...” Îl urmărea și-acum tonul acela potolit, sec și monoton cu care „profesorul” își rostea amenințarea. Simțise un fior rece ghicind, dincolo de cuvinte, hotărârea „profesorului” de a-și duce gândul până la capăt...

Ostașul de santinelă, văzându-l, se opri din cursele lui neobosite în jurul porții. Îl privi, nemișcat, cum se apropie. Ion Vasile se simți prost sub această privire cercetătoare:

— Noroc, frățioare!

— S’trăiți, îi salută santinela. Ce doriți?

— Ei, am venit să-mi văd vechii prieteni. Am făcut și eu armata aici, la stație, acum trei ani.

— Serios? se învioră soldatul. Și eu îs tot la stație.

— Atunci îl cunoști pe plutonierul Nichita.

— Cine nu-l cunoaște? El e doftorul aparaturii noastre. Păcat că e-n concediu, a plecat alaltăieri.

— Chiar păcat, spuse Vasile dezamăgit. Cu el aveam treabă; mi-a promis ceva și am tot amânat și-acuma m-a ajuns nevoia din urmă, zic să-i fac o vizită. O țigară?

— Aici, în post? N-am voie nici să fumez, nici să stau de vorbă.

— Nu-i nimica, ia-le, eu mai am.

— „Snagov”, cartonate, se bucură soldatul vârând pachetul în buzunar. Îmi pare rău că nu te pot ajuta.

Văzând că are de-a face cu un fost soldat, și om generos pe deasupra, găsise de cuviință să treacă de la dumneavoastră la dumneata

— Vino altă dată, sau scrie-i o scrisoare.

— După atâta drum? spuse cu amărăciune Ion Vasile.

Binevoitor, soldatul se strădui să găsească o soluție.

— Altcineva nu te poate ajuta? Vreunul din comandanți?

— Știu eu dac-or mai fi pe-aici?

— Păi de ce să nu fie? Căpitanul Grigorescu, comandantul stației...

— Tot el e?

— Tot el. Sau maiorul Hîncu, locțiitorul tehnic…

— E o idee. M-aș duce să le spun o vorbă.

— Atunci treci la punctul de control. E un caporal cam al dracului acolo, dar te-nțelegi cu el dacă știi cum să-l iei.

— Mă descurc eu, spuse vizitatorul și-și ridică geamantanul. Serviciu ușor, frățioare. Poate ne mai vedem.

— Aici stau, pân-la trei, râse santinela.

Ion Vasile se apropie de punctul de control. Caporalul avea o înfățișare destul de aspră, într-adevăr. Îl privi prin gemulețul ghișeului:

— ’Mneata ținuși santinela de vorbă?

— Eu. Am fost soldat aici și caut niște prieteni.

— Când fuseși soldat nu era același regulament?

— Lasă-mă, tovarășe caporal, cu morala. N-am mai fost de trei ani pe-aici, și aproape că-mi dau lacrimile. Cunosc fiecare piatră din curtea asta. Pomii de-aici până la șosea noi i-am plantat, și movila pentru stația cea nouă cu mâinile noastre am înălțat-o.

— Înțeleg, spuse caporalul. Dar legea-i lege, știi povestea. Eu trebuie să respect… Cu cine ai treabă?

— Cu plutonierul Nichita.

— E-n concediu. Nu-ți spuse santinela?

— Atunci, cu tovarășul căpitan Grigorescu…

— Să vină sergentul-major, care-i de serviciu. Eu sunt numai ajutor. Când vine dânsul, mă duc eu și-i raportez tovarășului căpitan că-l cauți.

— Mă grăbesc tare. Dă-i un telefon, te rog frumos, tovarășului căpitan.

— E la lecții politice, în club. N-are telefon acolo.

— Clubul a rămas tot unde era?

— Dar unde să-l mute? În garaj?

— Mă gândeam că știu drumul. L-am străbătut de multe ori. Dă-mi voie să mă duc singur.

— Eu te-aș lăsa, spuse caporalul, dar nu mă lasă cartea. Ce-ar zice tovarășul căpitan dac-ar vedea un civil hoinărind prin curte?

— De mine n-ar zice. l-am fost subordonat. Am fost în aceeași echipă de șah, la multe concursuri… Am luat atunci o cupă…

— Dumneata ești ăla cu cupa? Am văzut-o în vitrină, pe holul mare. Comandantul o arată la toți vizitatorii. Eram de gardă la drapel într-o zi și l-am auzit cum se lăuda cu ea. Unitatea

noastră, zicea, a dat multe talente. Brigadă artistică locul doi pe comandament, la concursul de șah pe armată cu echipa în finală, iar la trageri, anul trecut…

— Totdeauna ai noștri au fost buni la trageri. Zici că mă lași să intru?

— Fără aprobare? Acuși vine sergentul-major.

— Mă grăbesc al naibii. Poate iese tovarășul căpitan în pauză…

— Legea, spuse caporalul. Și-acuma ce faci, unde lucrezi?

— La blocuri, la București. Vreau să mă angajez la „Arcom”. Dar pentru asta trebuie referințe. De asta am venit. La ei e verificare serioasă. Dosar, chestii. Oricum, e vorba de plecări în străinătate…

— Ai mai fost plecat în străinătate?

— Nu, spuse repede Ion Vasile. De-acum încolo, dacă mi se aprobă… De-asta vreau să-l rog pe tovarășul căpitan… E urgență mare, și-n treburi de-astea nu merge cu amânări. Pentru o zi, sau chiar pentru o oră, poți să pierzi o șansă, mă-nțelegi, nu?

Caporalul se uită la ceasul din perete, se scarpină la ceafă, mută registrul de colo-colo pe masa din fața ghișeului.

— Nu mai vine tovarășul sergent-major. Știi ce? Dă-mi buletinul și te trec în registru. Pe-ncredere. Dar te duci direct la club, altfel dau de dracu. Tovarășul căpitan trebuie să iasă-n pauză acu, la zece.

— E perfect. Avea dreptate santinela.

— Ce spunea santinela?

— Că ești om cumsecade și o să mă ajuți.

— Păi da, spuse caporalul. Dacă ai făcut armata la noi… Dă-mi buletinul să te trec în registru.

Tresări. Simți un fior rece pe șira spinării. Oare caporalul își va da seama dacă buletinul este adevărat sau fals?

Lăsă buletinul. Caporalul îl trecu în registru și-i făcu semn că poate pleca. Ion Vasile își ridică valiza și porni pe aleea care ducea la clubul unității. Nu se abătu din drum, deși movila cu antena rotindu-se deasupra ei îl ispitea. Privi cu coada ochiului antena. Stabili cu ușurință că era una dintre cele pe care i le arătase „profesorul” pe niște planșe. Model trei – cum o numiseră convențional. Mai rămâneau de aflat o mulțime de lucruri. Dar primul pas fusese făcut. Începu să se gândească la

întâlnirea cu căpitanul. Avea să-i ceară referințe pentru dosar. Poveste perfect plauzibilă. Dar până să se bată la mașină hârtia, l-ar putea lua pe departe: „Ați făcut mari modernizări pe-aici. Cât aș dori să dau și eu o raită, să văd mai de aproape ceea ce acum trei ani erau proiecte și construcții abia începute...” Venind din partea unui fost ostaș al unității, rugămintea era cu totul explicabilă. Apoi invitația căpitanului ar fi venit ca de la sine: „Poftim, cum să nu. O să-ți arăt sectoarele mai noi...” Zâmbi la acest gând. Se imagina cutreierând, alături de căpitan, aleile curate ale cazărmii, trecând pe lângă o fereastră deschisă prin care se văd pereții acoperiți cu aparatură, sau cu planșe, apoi antena, contemplată de la o distanță respectuoasă, și stațiile instalate pe mașini... Aparatul foto minuscul și sensibil, montat în mânerul valizei, avea să înregistreze totul cu precizie și fără efort. Grăbi pasul spre clubul unității.

## 3

Caporalul termină de trecut în registru datele din buletin, apoi puse tocul de o parte și răsfoi documentul. Îi rămăsese întipărită în minte figura lui Ion Vasile. „Într-adevăr om sentimental, vine să revadă locurile unde s-a instruit ca soldat” gândi. „Totuși de ce a tresărit când i-am cerut buletinul? Ar fi bine să-l anunț și pe ofițerul de serviciu. Ridică receptorul telefonului:

— Alo, dă-mi pe tovarășul locotenent Greavu... Să trăiți, aici ajutorul ofițerului de serviciu pe punct-control...

— Ce s-a întâmplat? se auzi în receptor glasul locotenentului.

— Avem un vizitator, a venit să ceară o adeverință de la tovarășul căpitan. Vrea să se angajeze la „Arcom”.

— Da, spuse locotenentul. Până aici, nimic deosebit. Dacă are omul nevoie...

— E pe alee, vine la biroul tovarășului căpitan, i-am indicat pe unde s-o ia.

— Și l-ai lăsat să intre singur?

— E om de-al nostru, a făcut armata aici, la stație, a ieșit primul la concursurile de șah...

— Ce concursuri de șah? se supără și mai tare locotenentul. Aveai aprobare să-l lași să intre?

— M-am gândit că odată ce-a fost soldat la noi... Am greșit, tovarășe locotenent. M-a înduplecat și-am călcat legea.

— Vin imediat acolo. Ți-am spus o dată, tovarășe caporal, cum trebuie să procedezi. Bine că ai deschis ochii măcar acuma, pe ultima sută de metri. Dacă vrea să plece, nu-l lăsa până nu vin eu. Găsește un motiv, ține-l de vorbă, fă ce știi. Dar fii sigur că ajung acolo înainte de plecarea lui…

## *Ultima variantă*

1

Inspectorul șef al departamentului era un tip înalt, uscățiv, bine bărbierit, într-un costum cenușiu care-i venea ca turnat. Îl întâmpină pe „profesor” la jumătatea drumului între ușă și masa de lucru uriașă, din stejar masiv.

— N-ați mai fost demult pe la noi, îi spuse amabil și mustrător totodată.

— N-am avut motive, domnule inspector șef. Adevărul e că nu-mi prea merg treburile.

— Asta o știm și noi, spuse inspectorul șef. Judecând după rapoartele pe care ni le-ați trimis în ultimul an... Dar de ce nu luați loc? Să vă servesc cu un pahar de Porto?

„Profesorul” se așează în fotoliu, acceptă cu un zâmbet paharul pe care i-l întinsese inspectorul șef.

— Vă mulțumesc. Nu știu dacă merit, mărturisi el după ce gustă din paharul cu vin. Porto veritabil. Mă așteptam la o primire mai rece. În ultima vreme am avut câteva rateuri...

— Și nicio realizare, întregi inspectorul șef. Generalii sunt alarmați. Ziariștii aduc știri contradictorii. Toată lumea se frământă, dar treaba stă!

— Am pierdut câțiva oameni...

— De ce? Poate că nu erau destul de abili.

— Niște prostănaci, mai exact. O promoție de mâna a doua. În acest an am avut de-a face numai cu ageamii. Tot felul de prăpădiți, lihniți de foame, bucuroși că au găsit un adăpost. Îi învăț, îi hrănesc, îi educ, îi înspăimânt și pe urmă îi expediez în necunoscut. După câteva săptămâni aflu că au ajuns în fața anchetatorului... Așa nu mai merge.

— Mie-mi spui?

„Profesorul” înghiți în sec și trecu peste ironia întrebării. Nu venise aici să primească complimente.

— Sunt silit să fac meserie cu neprofesioniști, se plânse el.

— Generalii nu ne întreabă cu cine lucrăm, ei cer date să-și completeze hărțile.

— O să ies la pensie înainte de vreme...

— Destul cu lacrimile, spuse inspectorul șef. Să intrăm în fondul chestiunii. Avem nevoie de-o lovitură mare, care să ne

reabiliteze cât mai curând. Altfel, n-o să fii singurul care iese la pensie…

„Profesorul” primi cu sânge rece previziunea sumbră din ultima frază. Admiră în lumină limpezimea vinului, închină spre inspectorul șef și goli paharul dintr-o înghițitură. Se așează mai comod în fotoliul-scoică, tapițat în piele moale ca mănușa, și murmură:

— Poate cu ceva fonduri suplimentare s-ar găsi niște specialiști…

— Nici vorbă de fonduri suplimentare. Centrul dumitale a-nghițit și-așa destui bani. Cum deschizi gura și ceri fonduri, financiarii îți râd în nas. Trebuie să ne descurcăm cu ce avem. Și să venim cu o realizare spectaculoasă.

— Aveți vreo idee, domnule inspector șef?

— Nu eu. Generalii. Au aflat că în România se va desfășura o aplicație de mare anvergură, cu participarea unor forțe combinate: desant aerian, transportoare blindate și subunități formate din localnici, „gărzi patriotice” cum li se spune. Generalilor „le lasă gura apă” când vorbesc despre asta. Sunt tare curioși să afle amănunte. I-au dat și un nume: Operația „Carpați”.

— Probabil se petrece în munți.

— Nimic sigur. Nu te lua după denumire. E mania veche a generalilor să boteze cu tot felul de nume evenimentele. Deocamdată, numele operației este tot ce se știe. De fapt, numele dat de ai noștri; nici măcar în această direcție n-au izbutit să ne dea alte indicii.

— Înțeleg. Dar nu mai am curaj să promit nimic. V-am spus, oamenii mei s-au risipit ca puful de păpădie. Mai am un instructor de tir, cam surd după atâtea împușcături, paznicii – două brute lipsite de imaginație, care nici măcar nu știu românește, – și un șofer bețiv… Pe cine să trimit?

— Atunci lasă să trimită alții. Crezi că suntem singurii de care s-au rugat generalii pentru treaba asta?

„Profesorul” tăcu. Se ridică din fotoliu, își aruncă privirea spre sticla cu Porto. Inspectorul-șef îi făcu un semn:

— Servește-te și dă-mi și mie un pahar. E singura băutură care limpezește cât de cât mintea. Și avem nevoie să gândim limpede.

— Nu ne rămâne decât ultima variantă, spuse „profesorul”

apropiindu-se cu paharele pline în mână.

— Anume?

— Să plec eu însumi acolo…

Zâmbetul de satisfacție al inspectorului șef îl încredință că nimerise în plin.

— Asta așteptam de la dumneata. E un gest frumos că te oferi singur să pleci. Cineva mi-a sugerat să te trimit. M-am gândit să te las să faci dumneata însuți propunerea. Știam eu că pot conta pe oamenii mei de bază… Pentru succesul Operației „Carpați”!

„Profesorul” ridică solemn paharul, mulțumi cu o înclinare a capului pentru toastul șefului său și se așeză din nou în fotoliu, cu gândul la prostia pe care-o făcuse. „Dar și fără eroismul meu, tot m-ar fi trimis”, se consolă. „De la o misiune de-asta nu te poți sustrage…”

## 2

Nici măcar data aplicației n-o știau, dar „profesorul” nu era omul care să aștepte prea mult de la viață. Ajută-te singur, aceasta era maxima lui favorită. Sosi în București într-o seară toridă de august, cu documente de om de afaceri aflat în vacanță. Își alcătuise astfel identitatea, încât dacă era surprins într-un loc unde turiștii n-aveau ce căuta, putea pretexta că se interesează de perspectivele unui contract comercial, iar dacă se afla într-o zonă fără întreprinderi industriale, putea să invoce pasiunea lui pentru biserici vechi. Își făcuse o jumătate de album cu fotografii din diverse țări, lăsând spațiul gol pentru România. În orice sătuleț poți da de o biserică pitorească. Chiar și în zona unor eventuale exerciții militare…

„Profesorul” intră în acțiune din primele zile. Mai călătorise în România, cu scopuri mai mult sau mai puțin legale, ochiul lui de specialist înregistrase aspecte care scapă călătorului de rând. Știa, de pildă, că cu toate restricțiile și controalele, existau în jurul Gării de Nord, mai ales la orele de vârf, proprietari de autoturisme care se ofereau cu discreție să înlocuiască taximetrele suprasolicitate. Se învârti printre acești „ciubucari auto” cum îi denumeau rubricile satirice ale ziarelor. Făcu câteva încercări, își dădu seama că avea de-a face cu hrăpăreți ocazionali, veniți să facă două-trei curse clandestine. Lui îi trebuia un veritabil afacerist al volanului. Îl găsi abia în a patra

seară, în persoana unui ins grăsuț și nebărbierit, care se apropia de călătorii îmbulziți în stația de taximetre și întreba fără sfiala conducătorilor ocazionali:

— O cursă-n Drumul Taberii? Berceni? Bagaje multe, spațiu berechet...

„Profesorul” se apropie de el și îl apucă hotărât de braț:

— O cursă mai lungă nu faci?

— Cât îmi ajunge benzina, spuse lacom individul. Și benzină se mai poate cumpăra și pe parcurs.

— Hai să mergem atunci.

— Dar bagajul?

— N-am, spuse „profesorul” fără altă explicație.

Șoferul îl conduse în spatele gării, acolo unde se descărcau mesageriile. Se opri în fața unui „I.M.S.” de tip vechi, cu prelată și geamuri din celuloid.

— Asta mi-e „limuzina”, spuse el pândind reacția clientului. Nu e luxoasă, dar se ține bine. Pot merge cu ea și pe arătură. Încotro doriți să...?

— Întâi să ne urcăm, zise „profesorul”. Cum se deschide chestia asta?

Șoferul smuci de mâner într-un fel anume, deschise ușa și-l invită pe pasager să urce. Dinăuntru îl izbi o combinație ciudată de mirosuri: cușcă de păsări, vin, chiștoace...

— Lasă nițel să intre aerul, că e zăpușeală înăuntru.

— Am făcut câteva drumuri de dimineață și n-am avut vreme s-o spăl, se dezvinovăți șoferul. În schimb motorul merge ceas.

— Să te văd, îl întărâtă „profesorul”.

Într-adevăr, motorul porni „la sfert”, cum se spunea pe vremuri, și pe fața rotundă a șoferului se lăți un zâmbet triumfător, vizibil până și-n întunericul din cotineața lui motorizată.

— Oprește motorul, porunci „profesorul”.

— Păi, nu ziceați că...

— Zic și-acum. Cât scoți dumneata pe zi cu rabla asta?

— M-am dat dracului, spuse șoferul. Sunteți de la Getax? Vă jur că e prima oară când...

— Lasă prostiile, îl întrerupse „profesorul”. Nu sunt organ de control. Nu te-am întrebat câte curse faci, ci cât scoți pe zi.

— De ce mă-ntrebați?

— Pentru că am nevoie de mașina asta vreo două săptămâni.

— Nu pot, zise șoferul hotărât. Am serviciu, lucrez la „Instalatorul”, cum să lipsesc două săptămâni?

— Nu lipsești dumneata, ci numai mașina. Și iei banii stând seara la bodegă cu prietenii, în loc să pierzi vremea pe la gară.

— Să dau mașina din mână? se revoltă șoferul.

— Ai și ce păstra de ea, îl ironiză „profesorul”. Te credeam om serios, nu un pârlit care se mulțumește cu doi-trei poli pe seară, plus emoțiile. Poate nu știi că Getaxul a mai angajat câțiva controlori. În orice clipă te poți trezi că-ți zboară din buzunar câștigul pe-o lună și primești în schimbul lui un proces-verbal de contravenție. Pe când eu îți asigur banii fără risc. Și nu te costă nici benzina. Gândește-te repede, până nu caut altă „firmă”, mai serioasă.

Omul stătea în cumpănă. „Profesorul” își aprinse o țigară, urmărindu-i amuzat expresia.

— Cinci sutare pe zi, spuse individul cu greutate. Vi se pare mult?

— Șapte mii în două săptămâni? se îngrozi „profesorul”. Crezi că tipăresc bani în subsolul blocului? Sau am de gând să car marfă de furat? Fii serios, amice.

— Dar riscul meu? se văicări șoferul. Dai mașina pe altă mână, s-a zis cu ea. Plus grija, plus…

— Scade la jumătate și ai banii înainte. Fără să cheltuiești nimic. Benzina mă privește, ți-am spus.

Ca să fie mai convingător, scoase portofelul. Șoferul întrebă pe un ton mai moale, cu ochii la bani:

— Aveți carnet cel puțin?

— Trebuie și carnet ca să conduci chestia asta? se amuză „profesorul”. Numără banii și dă actele mașinii încoace. Te duc până acasă. Pe drum îmi spui de unde se oprește. Și-acum treci frumos în locul meu.

— Aveți carnet? repetă șoferul prostește.

— Hai odată, că m-apucă miezul nopții p-aici. Am, cum să n-am? Altfel mă apucam de toată târguiala?

Șoferul fosni sutele numărând în șoaptă și gâfâind, dar ezită să-i dea locul.

— Domnule, spuse după ce vârî bancnotele în buzunarul de la piept, eu sunt om cinstit. Să nu care cumva să mă băgați în vreun bucluc…

— Nicio grijă. Nu știe nici vântul, nici pământul. Nu mă duc la

furat pepeni, fii liniștit.

Abia atunci omul coborî, oftând, și scoase certificatul de înmatriculare, îi explică „profesorului” câteva din „secretele” mașinii și se urcă pe scaunul din dreapta. „Profesorul” porni motorul, ambală de câteva ori, apoi aprinse luminile și demară.

— Îmi place cum merge, spuse când ieșiră în bulevard. Dacă merge bine până la sfârșit, ți-o cumpăr.

— Nu mă despart eu de mașina asta, spuse mândru șoferul pipăindu-și buzunarul de la piept.

## 3

A doua zi „profesorul” se duse iarăși la gară. Bău o bere la restaurant și privi în tihnă lumea care se perinda prin fața zidului scund din jurul meselor. Făcu plata, ca să poată pleca în orice moment. După o așteptare destul de lungă, prin fața lui trecură doi marinari, un soldat și un subofițer, amândoi înarmați. Soldatul ducea pe umăr o geantă cu documente. „Profesorul” se ridică de la masă și porni pe urmele lor. Erau ușor de distins, după uniformă, prin mulțimea care foia prin gară. Îi ajunse în preajma casei de bilete. Cei doi cerură suplimente de accelerat până la Veșcani.

E o idee, își spuse „profesorul”. Băieții nu se duc în permisie cu toată artileria după ei; Veșcani nu e port maritim, de fapt are doar un biet lac de acumulare. Așadar, ce pot căuta doi marinari înarmați acolo, dacă nu tabăra care pregătește aplicația?

Își verifică presupunerea mai târziu, când se apropia ora de plecare a acceleratului spre Veșcani. Se plasă în preajma casei de bilete, scotocind în servietă. Văzu un subofițer de tancuri, apoi doi vânători de munte și, când mai erau câteva minute până la plecarea trenului, un parașutist. Cu toții cerură suplimente până la Veșcani…

Pân-aici e bine, își spuse „profesorul”. Domnule inspector șef, suntem pe drumul cel bun!

Se duse la o librărie, cumpără o hartă turistică recentă și se întoarse la hotel. Cercetă harta. Veșcani era o localitate modestă, la poalele munților. Lacul de acumulare și câteva cursuri de apă, împrejur dealuri, iar mai la sud un mare combinat chimic. Locul tocmai potrivit pentru o aplicație, gândi „profesorul”. Să-i dăm și un nume: Operația „Carpați”. Și o

temă: apărarea combinatului chimic de către trupele din zonă, cu sprijinul populației locale...

Dacă-mi merge tot așa, nici nu mai trebuie să mă deplasez până acolo, își spuse el cu umor.

## 4

Parcarea era într-un loc bine ales: un pâlc de copaci, o fântână, două bănci, o masă de fier bine înfiptă în pământ, cu tăblia vopsită într-un galben țipător. Șoferul de pe autocisternă își dădu boneta pe ceafă, îndepărtând cu cotul cojile de pepene lăsate pe masă de un călător grăbit sau neglijent, puse cutiile de conserve pe masă și strigă spre mașină:

— Tova' major, aduceți și custura aia!

— Și mai ce vrei? întrebă fără chef sergentul-major cotrobăind prin sacul de merinde.

— O gură de țuică, spuse pe înfundate soldatul, dar subofițerul nu-i auzi.

Când erau în toiul mesei, un I.M.S. hodorogit se arătă în goană după o curbă, dădu câteva rateuri asurzitoare și se opri brusc în mijlocul șoselei.

— Cum or avea curaj să umble în halu-ăsta? spuse șoferul cu gura plină. Dac-ar face Marița mea așa, m-ați strânge de gât. Este?

— Ăla-i civil, explică sergentul-major mestecând zorit.

— De trei zile, carne de porc în suc propriu, se văită șoferul. Parc-am fi la război.

— Păi cum ai vrea? Aproape ca la război.

— Eah! Știu eu cum tu te faci că tragi, eu mă fac că-s mort...

— Nu ți-o lua-n cap, spuse sergentul-major.

Între timp, mașina din șosea mai hurui de câteva ori și trase cuminte la parcare. Se auzi portiera scârțâind, apoi „profesorul" se apropie de masa celor doi:

— Poftă bună la boieri. Ah, ce mai ospăț!

— Poftim la masă, spuse sergentul-major.

— Dacă mi-am adus de-acasă, nu? Aflați că nu mi-am adus. Și când văd conservele astea, îmi aduc aminte de armată. Când plecam undeva, primeam o cutie ca asta: carne de porc cu fasole. Cea mai bună mâncare din lume.

— Luați și gustați, spuse sergentul-major. Nu v-am invitat

numai de formă. Luați, că mai avem.

— Mulțumesc. Cu o condiție: dumneavoastră cu mâncarea, eu cu băutura.

— Băutură, pe căldura asta? spuse subofițerul.

Dar „profesorul” se depărtase, repejor, spre mașină. Reveni ascunzând ceva la spate:

— Ghici ce am aici? Rece, face spumă, și potolește setea. Nu rimează, da-i adevărat. Ai? Bere, ghici tot el și puse sticlele pe masă.

— E rece! se miră soldatul.

— Altfel nu merge, spuse „profesorul”. Am o lădiță cu paie în mașină. Am scos berea din frigider, am pus-o în lădiță, n-am treabă pân-acasă. Luați, că mai am una. Parc-am știut. De fiecare câte o sticlă.

Soldatul așteptă. Sergentul-major zâmbi și luă sticla cel dintâi.

— Atunci, hai noroc și drum bun, toastă el. Luați cu carne de porc. Desfăcuși cutia?

Soldatul arătă cu degetul spre cutie, fără să ia sticla de la gură.

— Și încotro ați pornit? zise „profesorul” cu gura plină. Nu e greu de ghicit. La Vești, desigur.

— Pe-acolo, zise prudent subofițerul.

— Am și eu un cumnat, locotenent. Tot pe-acolo. Îl cheamă locotenentul Iftode. L-ați întâlnit cumva?

— Câți locotenenți se-nvârt acum pe la Vești... zise sergentul-major.

— Or fi vreo mie, întregi șoferul uitându-se cu regret la sticla goală.

— Pe mine au vrut să mă ia cu gărzile patriotice, spuse „profesorul”. Abia am scăpat. Am buclucuri cu băiatul, dă la facultate. Tocmai acum să-l las de capul lui? Că până se termină toată povestea...

— Se duce și examen și tot, spuse sergentul-major. Parcă pe cinșpe începe admiterea, nu?

— Unii pe cinșpe, alții pe șaișpe.

— Tot un drac. Și frate-meu dă examen. Dar ce să-i fac? Cum i-o fi norocul, l-am promis că vin cu el când se afișează rezultatele. Ca să-i ridic moralul, dacă pică.

— Dacă pică, nu-l mai ridică nici cu macaraua, spuse „profesorul”. Mulțumesc pentru masă.

— Și noi mulțumim pentru cinste. Dar ce-are mașina? Parcă nu prea merge...

— Benzină proastă, luată de la un tractorist. O fi pus motorină-n ea. N-aveți ceva mai...? Arătă cu degetul mare spre cisterna pe care scria „Inflamabil”.

— Nu e ce-ți trebuie matale, spuse șoferul. E combustibil special pentru bărci cu motor.

— Bărci cu motor la Veșcani? E prea de tot...

— Pentru trecerea lacului, explică șoferul. Zece bărci de cauciuc, cu niște motoare... mamă-mamă...

— O să vă povestească cumnatul, îl întrerupse sergentul-major. La aplicație-i ca la film. Nu e bine să povestești înainte.

— Chiar așa, făcu „profesorul”. Păi... drum bun și să ne vedem sănătoși!

Se îndreptă cu pas vioi spre rabla încinsă de soare.

## 5

„Un caraghios, gândi „profesorul” privindu-l. Dacă i-ai pune în mână și o plasă de prins fluturi, ai avea imaginea unui savant distrat, cum ne-am deprins să-l vedem în filme. Cred mai degrabă că e un snob”, își spuse mai apoi, apropiindu-se de cortul portocaliu, cu „verandă”. În partea umbrită a cortului se vedea un aparat de televiziune portabil. În spatele cortului, la umbra sălciilor, stătea mașina. Un „Fiat 1800” spilcuit și decorat cu pedanterie până și pe parbriz, unde strălucea portocaliu o reclamă a unei fabrici americane de uleiuri. În schimb, cauciucurile erau la fel de netede ca niște tălpici de sanie, iar pe alocuri li se zărea pânza. „Omul meu e și zgârie-brânză pe deasupra, își spuse voios „profesorul”. Cu câteva bancnote îl faci să meargă-n cap!”

Se apropie de el. Stăpânul cortului, un bărbat cu început de chelie, sprâncene decolorate, picioare lungi pe care pantalonii înguști de pânză le făcea să pară și mai lungi, se fâstâci și nu știa cum să ascundă toporișca pliantă cu care tăiase crengi pentru foc. Pe urmă, înțelegând că nu-l paște nicio amendă, intră cu plăcere în vorbă.

— Ați găsit loc bun aici, îl linguși „profesorul”.

— Sunt biolog la un spital în București, explică stăpânul cortului. Acuma, dacă e vacanță, vreau să beneficiez de aer

curat și de soare. Eram tentat să mă duc la mare, dar cheltuiești o groază de bani și stai la bloc. Atunci de ce să mai pleci de-acasă?

„Profesorul” respiră cu plăcere aerul curat, își aruncă privirea spre pârâu și se întoarse spre interlocutorul său:

— Adevărat, litoralul e tot un oraș. Plus că având la dispoziție cortul ăsta…

— Nu mă costă niciun leu, se lăudă biologul. Apă la discreție, de electricitate n-am nevoie că mă culc devreme, iar pentru televizor îmi ajunge curentul din acumulator. Când ai mașină e păcat să dai banii pe baterii.

— Vă admir, spuse „profesorul”. Excursia dumneavoastră e comparabilă cu a unui navigator solitar.

— Numai că pe mare e mai romantic, zise posesorul cortului. Nici aici nu lipsește romantismul. Am prins niște păstrăvi pentru diseară, am satisfacția că mi-i gătesc singur. Natura îți oferă totul, trebuie doar să te pricepi cum să iei. Am cules și niște fructe de pădure, le-am pus într-o sticlă cu votcă, și uite că-mi prepar un lichior absolut natural. Vreți să gustați?

„Profesorul” făcu nazuri atât cât cerea buna-cuviință, apoi acceptă. Tipul se precipită în cort, reveni cu două pahare de plastic și o sticlă cu un lichid stacojiu.

— Nu vă temeți, zise el, am mai băut și nu s-a întâmplat nimic. Sunt un om curajos. Am mâncat și ciuperci culese de mine din pădure…

— Mie mi-ar fi frică, zise „profesorul”.

— Aș! V-am spus, natura ne oferă…

„Profesorul” suportă din nou o întreagă teorie privitor la posibilitățile omului de a trăi fără sprijinul civilizației urbane. „Ăsta ar fi bun la centrul meu, să predea cursul de supraviețuire, își spuse. E mai convingător decât zece manuale…”

Trebui să guste și din preparatele culinare dăruite de natură: ciuperci murate, pește fript și turtișoare făcute de mâna meșteră a gazdei. Se convinse acum că intuise bine cu cine are de-a face.

— Domnule, spuse în timp ce biologul se omora pe lângă un ibric cu cafea deasupra focului. Am o misiune dificilă și caut un colaborator de nădejde. Sunt într-o mare încurcătură.

Omul cu ibricul deveni brusc atent. Gata să piardă cafeaua în

foc. Turnă în aceleași pahare de plastic, își aprinse o țigară și se dădu mai aproape, la umbra „verandei” portocalii.

— Sunt regizor de film, urmă „profesorul”. Am contractat un nou film cu studioul, dar scenariul cuprinde și niște secvențe de la manevre militare. Am fost la minister, am cerut autorizația să filmez, m-au refuzat. Și era un prilej foarte bun să-mi completez filmul cu scene de la Vești.

— Ce-i la Vești?

— Cum, nu știți? Tot județul vorbește. Aplicație mare, cu tancuri și parașutiști, cu incursiune peste lacul de acumulare... Un prilej ideal pentru filmul meu. Dar dacă nu vor... Și am apucat de-am luat și avansul, la contractare. Destul ca să-mi rămână și mie și să dau două mii de lei cuiva dispus să mă ajute. Mai precis, să filmeze câteva scene din timpul aplicației.

— De ce nu vă duceți dumneavoastră personal?

— Pentru că m-au refuzat o dată. Aș avea neplăceri. Sunt niște birocrați acolo care dacă ar prinde de veste...

— Nu-mi plac birocrații. M-am războit de multe ori cu ei.

— Înseamnă că mă înțelegeți, se bucură „profesorul”. Și-o să mă ajutați să-i trag nițel pe sfoară.

— Dar cel care-ar încerca să intre pe câmpul de aplicații n-ar avea neplăceri?

— Nu e neapărat necesar să intre acolo. Nici nu i-ar da voie. Nu-mi trebuie planuri apropiate, ci o imagine de ansamblu. Se poate lua de sus, de pe deal. Pe acolo nu sunt patrule.

— Totuși, dacă te-ar surprinde cineva filmând, ai avea o scenă neplăcută, până să te identifice și să se lămurească. Umblat pe la miliție, pentru două mii de lei...

— Am greșit eu, îl întrerupse „profesorul”. Era vorba de patru mii...

— Patru mii... murmură omul cu oarecare respect. E o sumă, într-adevăr. Dar și riscul...

— Dacă vă prinde, arătați buletinul și legitimația de serviciu. N-au decât să se intereseze pe urmă, dacă sunteți cu adevărat cel din acte. Ce crimă faceți? Un film de amator, atras de ineditul imaginilor: o aplicație adevărată, așa ceva nu se vede în fiecare zi. Le spuneți că sunteți îndrăgostit de armată...

— Vorbiți de parcă aș fi acceptat.

— Ce motive aveți să nu acceptați?

Sergentul Pascu, comandantul patrulei, duse binoclul la ochi. Într-adevăr, nu se înșelase: un individ înalt, cu pantaloni strâmți, care-l făceau să semene cu un bărzoi, se instalase pe o movilă și încerca să filmeze șoseaua înțesată cu autocamioane. Din perimetrul taberei nu l-ar fi văzut nimeni, dar sergentul avusese ideea să facă rondul pe un traseu mai larg și-l luase cam din spate.

— Individul ăla și-a pus de gând să ne filmeze toată „prăvălia”. Călin, trebuie să raportăm, spuse sergentul și apăsă pe butonul stației de radio portabile. „Constructorule”, sunt „Ruleta”, recepție.

— Aici „Constructorul”, se auzi în difuzor. Ce s-a întâmplat?

— Un individ cu un aparat de filmat pe Dealul Baciului. Ține aparatul spre șosea, pe unde trec camioanele.

— Camioanele aduc alimente, spuse vocea din stația radio după o pauză.

— Ce facem, îl arestăm?

— Ai răbdare, spuse „Constructorul”. Te crezi într-un film polițist? Rămâi pe recepție, să raportez și eu mai departe.

— Am înțeles…

— Curat ca-n filme, spuse Călin. Eu zic să-l luăm prin spate, din două părți. Ne furișăm prin tufe, pe urmă dumneavoastră dați semnalul – scoase un fel de chițcăit – și sărim amândoi pe el.

— Ce semnal mai e ăsta?

— Stăncuță, spuse Călin. N-ați văzut e plin câmpul de stăncuțe?

— Te crezi într-un film de cow-boy? îl mustră sergentul. Mai bine te-ai uita după individul ăla…

— A dispărut, strigă soldatul. Parc-a intrat în pământ.

— O fi coborât de pe culme. Fă și tu câțiva pași la deal și vezi dacă mai e pe-acolo…

Călin se depărtă pe deal, veni înapoi în fugă:

— E tot acolo. Doar că meșterește la aparat. I s-o fi terminat pelicula. Curat ca-n filme!

— „Ruleta”, aici „Constructorul”, se auzi în aparat.

— Sunt „Ruleta”, ordonați.

— Dealul Baciului nu intră în zona interzisă, deci lăsați omul în

pace. Dar comandantul a ordonat să fiți cu ochii pe el. A trimis altă patrulă în locul vostru. Voi doi asta faceți: nu-l pierdeți din ochi. Raportați din oră-n oră unde este. Terminat.

— Am înțeles.

Ridică din umeri și închise aparatul.

— Ai auzit, nu? Îl lăsăm în pace, dar stăm cu ochii pe el.

— S-a dus aventura noastră, zise cu regret Călin. Aveam și eu ce povesti când ne-ntorceam la unitate.

— Ia vezi ce mai face amicul!

Călin se înălță pe vârfuri, cu mâna streașină la ochi. Vorbi fără să se întoarcă spre sergent:

— Cred că s-a lăsat păgubaș. Îl văd coborând pe potecă.

— Haidem după el. Dar mai cu fereală, să nu ne simtă…

Dealul Baciului, la vreo cinci sute de metri depărtare, era acoperit cu tufe rare de trandafir sălbatic și soc. Pălăria albă a necunoscutului se vedea clătinându-se printre tufe. Cei doi ostași începură să coboare și ei, mergând cam paralel cu necunoscutul. Păstrând o distanță potrivită, îl puteau supraveghea fără ca el să observe. Când ajunseră la șes, zăriră mașina pitită în marginea drumului, la umbră. Individul se îndreptă grăbit spre ea, se urcă, porni, în timp ce sergentul chema din nou prin radio, să raporteze că „obiectivul” a dispărut în direcția Piatra, pe drumul de țară care se face la stânga șoselei…

## 7

Transportorul blindat din fruntea coloanei claxonă îndelung, dar vechiul I.M.S. nu se clinti din drum. „Profesorul” se arătă lângă botul mașinii, cu un ciocan și-o cheie franceză în mână, și făcu un semn de neputință: faceți ce vreți, eu nu mă pot clinti d-aici.

— Pană! strigă acoperind vuietul motoarelor. Ceva la cutia de viteze, cred.

Conductorul transportorului dădu înțelegător din cap, ridică oblonul din față și, uitându-se atent în jur, ocoli obstacolul, intrând cu roțile din stânga în șanț. Motorul își spori turația, transportorul se smuci înainte și reveni pe drum. Celelalte din urmă făcură la fel.

„Profesorul” apăsă cu încântare pe declanșatorul aparatului

foto ascuns în prelata mașinii. Avea câteva imagini spectaculoase privind comportarea transportorului blindat românesc în teren accidentat. Plus că numerele mașinilor se vedeau foarte clar și pelicula sensibilă le înregistrase, fără-ndoială…

După ce coloana dispăru după o cotitură, „profesorul” schimbă rapid plăcuțele cu numărul de circulație și se urcă la volan. Peste zece minute se oprea în poiana de pe malul râului. Biologul, îmbrăcat numai în slip, umfla un cauciuc.

— Ei, cum a mers? îl întreba „profesorul”

— Am avut o pană pe drum. De unde dracu’ am prins un cui pe coclaurile astea?… Nu pricep. A trebuit să pun rezerva. Dacă mai am și mâine o pană, m-am dus pe copcă. N-am aparat de vulcanizat.

— Am eu, spuse „profesorul”. Șoferii se ajută între ei. O facem într-o jumătate de ceas. Acuma, spune-mi, cum a mers?

— Bine, cum să meargă? M-am speriat degeaba. Nu m-a întrebat nimeni nimic. Am făcut kilometri întregi de-a lungul zonei interzise. Numai o dată m-am întâlnit cu niște ostași înarmați. S-au uitat la mine, eu i-am salutat și ne-am văzut fiecare de drum.

— Ți-am spus eu că n-are de ce să-ți fie teamă, zise „profesorul”. Mâine se pare că e atacul final. Au venit niște mașini cu generali. Și un regiment de infanterie pe transportoare.

— Dar vă pricepeți, se miră biologul. Am văzut și eu dihăniile alea, dar dacă mă-ntreba cineva aș fi jurat că-i o divizie. Prea mare zgomot făceau. Habar n-aveam că e vorba de un regiment…

— N-ai făcut armata?

— Ca student… Și pe vremea mea nu erau la modă transportoarele, cum le zici dumneata. Infanteria, pe jos. Într-o zi am mărșăluit treizeci de kilometri, cu toate alea-n spate: pătură, mască, cască, lopată, plus armele și hrana rece. Seara arătam ca niște strigoi.

— Alte timpuri, spuse „profesorul”. Dar țintele automate pentru trageri cu tancul le-ai filmat?

— Astea da. Mi-am dat seama despre ce e vorba. Niște siluete din scândură, care merg pe șină. La verificare, le mișcau încoace și-ncolo…

— Cred că mâine au să tragă-n ele. Să fii pe fază. Nu mă interesează cine trage, ci locul unde cad proiectilele. Vizezi ținta și când auzi că-ncep să tragă, declanșezi aparatul. Câteva secunde doar.

— De ce să nu filmez tunurile care trag? E mai spectaculos, o știu fără să fiu mare cineast.

— O fi mai spectaculos, dar important nu e de unde pleacă proiectilul, ci unde ajunge. Efectul la țintă, în termeni militari.

— Vorbești ca un stat-majorist, îl lăudă biologul.

— Un regizor trebuie să știe câte puțin din toate. Și medicină, și cosmonautică, și șoferie, și bucătărie. Altfel, nu știi ce să le spui actorilor.

— Ai vreun film pe piață?

— Ca regizor secund. De-aia pun atâta preț pe filmul ăsta. E primul meu lung-metraj. O să te invit la premieră.

— Mersi, spuse biologul. Acuma ce-ar fi să lipim camera aia nenorocită?

## 8

În cortul serviciului de contrainformații era zăpușeală. Maiorul Ionescu închise dosarul și începu să-și facă vânt cu el. În stația radio se auzi deodată glasul sergentului Pascu:

— „Constructorul”, sunt „Ruleta”. Recepție…

— Aici „Constructorul”, recepție, răspunse radistul.

— „Cineastul amator” a apărut din nou. Este în pădurice, tot în afara zonei interzise. Are un teleobiectiv mare la aparat. Am depistat locul unde și-a lăsat mașina.

— Să continue urmărirea, spuse maiorul.

— Continuați urmărirea, repetă radistul.

Un colonel înalt și slab intră în cort aplecându-se. Maiorul se ridică, îl salută și spuse încet:

— Iar a apărut „cineastul”.

— N-ar fi bine să-l întrebăm de sănătate? spuse colonelul cu îndoială.

— Încă nu e cazul, tovarășe colonel. Ne-am interesat la București. Numărul mașinii e real. S-a depistat proprietarul: este biolog la un spital, acum se află în concediu în țară, nu se știe exact unde. Semnalmentele lui corespund cu ale „cineastului”. Toată povestea are ceva ciudat. Nu pleci să filmezi pe ascuns o

aplicație folosind propria mașină. Nici măcar numărul nu și-a dat osteneala să-l schimbe…

— Poate tocmai pe asta mizează. Dacă nu încearcă să se deghizeze, pare sincer și noi îl lăsăm în pace.

Maiorul își tamponă fruntea cu batista și clătină din cap.

— E ceva care nu merge, tovarășe colonel. Prea se arată în văzul lumii, de parc-ar spune: „Priviți, eu sunt spion!” Atâta vreme cât n-a pătruns în zona interzisă, are o scuză. Și mai e un fapt care mă pune pe gânduri. Aseară am stat de vorbă cu șoferii. Le-am ținut o mică lecție despre vigilență și i-am îndemnat să raporteze ori de câte ori li se pare ceva suspect.

— Până să raporteze ei, se termină aplicația.

— Iertați-mă, nu v-am spus tot. După ce-am terminat, un șofer de pe autocisterna care duce carburant la șalupe a venit la mine și mi-a povestit că acum trei zile, la o parcare…

— S-a întâlnit cu „cineastul”!

— Tocmai, că nu era el, ci altul. Un tip scund, cu părul tuns scurt, milităreşte aproape, îmbrăcat modest, care avea un I.M.S. rablagit. Prin zona asta mulți oameni și-au cumpărat I.M.S.-uri; iernile sunt lungi, pantele se acoperă cu polei, o mașină de teren răzbate mai ușor. Ce l-a izbit pe șofer au fost numerele: erau prea noi și curate față de înfățișarea generală a mașinii. Niciun fir de praf, știți? Plus că omul s-a lăudat cu un cumnat, locotenentul Iftode, care participă și el la aplicație. Am cerut relații la toate unitățile. În toată tabăra nu există niciun Iftode, nici locotenent, nici subofițer, nici soldat. Iar alaltăieri, spre prânz, tot un I.M.S. rablagit, dar cu alt număr, rămăsese în pană pe drumul de acces al transportoarelor…

— Mi s-a raportat că operatorul amator are un Fiat.

— Întocmai, tovarășe colonel. Nici vorbă de I.M.S.

— Care-i concluzia dumitale?

— Nu o concluzie, ci o ipoteză: adevăratul adversar nu este „cineastul”, ci celălalt. „Cineastul” nu-i decât un mijloc de mascare; omul se dă în spectacol, noi stăm cu ochii pe el, în timp ce veritabilul suspect se plimbă nestingherit în zona aplicației.

— Mă dau bătut, zâmbi colonelul. Ipoteza dumitale este interesantă și mai ales plauzibilă. Deștept individul. Auzi ce i-a dat prin cap: să se folosească de un paravan. Ce propui?

Maiorul rămase puțin pe gânduri. Ceru permisiunea să

fumeze, își aprinse o țigară, se apropie de hartă:

— „Cineastul” bântuie mai ales în partea de sud a zonei interzise. Locul e mai potrivit pentru filmare, e drept. Dar limita de nord se apropie mai mult de poligonul automat pentru trageri asupra tancurilor, oferă o poziție de observare mai avantajoasă, chiar dacă vizibilitatea e îngreunată de pomi. Pe de altă parte, pomii care împiedică vizibilitatea sunt un mijloc de mascare ideal pentru el. Așadar, veritabilul spion pe aici ar trebui să se-nvârtească. Plus că, după logică, el n-ar avea de ce să stea în preajma „cineastului” amator. Nu știe cum vom reacționa noi, s-ar putea să-l arestăm pe cineast și cu acest prilej să dăm peste el. Hotărât lucru, vrea să ne abată atenția

— Ce propui? repetă colonelul cu ochii la hartă.

— Propun ca mâine, în timpul tragerilor antitanc, să-mi dați un pluton de cercetași și să scotocim zona de nord.

— Se aprobă, spuse colonelul și ieși din cort.

## 9

„Profesorul” izbutise să-și compună o înfățișare asemănătoare cu a oamenilor din partea locului: purta o pălărie veche, decolorată de soare, vestă neagră peste cămașa albă, descheiată la gât, și pantaloni de salopetă. De două zile nu se bărbierise; părea un oarecare lucrător sau ajutor de contabil de la o unitate agricolă din împrejurimi. Astfel asigurat împotriva unor priviri bănuitoare, în dimineața aplicației propriu-zise luă canistra din mașină și o porni pe jos spre stațiunea de mecanizare a agriculturii, unde se stabilise comandamentul gărzilor patriotice. Spera că în aglomerația de-acolo n-o să fie remarcat: cei din gărzile patriotice au să-l ia drept lucrător al stațiunii, iar cei de la stațiune au să-l creadă venit cu treburi la vreun tovarăș care îmbrăcase pentru scurt timp uniforma kaki a gărzilor patriotice.

— Noroc bun! îl salută pe șoferul unui camion care trebăluia sub capota mașinii. Gata, gata?

— Peste-o oră se dă semnalul, spuse șoferul fără să se uite la el. Și rabla asta acu’ s-a găsit să-mi facă mizerii. Mi-e să nu mă lase-n drum tocmai când aduc răniții.

— Ce răniți? se miră „profesorul”.

— Păi m-au dat la spitalul de campanie. Duc răniții din linia-

ntâi. La douăspe e „atacul”; la unu, trebuie să mă prezint în vale, la postul de prim-ajutor…

— Ai timp destul, îl consolă „profesorul”. Succes!

Se strecură pe poarta stațiunii. Omul de pază la poartă, un bătrân cu mustață căruntă, îl întrebă mai mult din ochi:

— Încotro?

— Târgile, spuse agitat „profesorul”. Au întârziat cu târgile!

Plecă grăbit, se apropie de un șopron unde un șofer se căznea să pornească la manivelă o mașină-atelier.

— Să-ți ajut, spuse el. Dă-mi să-nvârtesc eu, dumneata pune mâna la carburator

— Nu’ș’ce are, gâfâi șoferul adăugând o înjurătură.

— Oamenii ăia așteaptă, trebuie să te grăbești.

— S-aștepte, spuse șoferul cu năduf. Cine i-a trimis tocmai la coada lacului? În locul lor, o luam prin față, pe la pod, înainte să vină tancurile…

„Profesorul” învârti la manivelă. Celălalt se urcă cu burta pe aripa mașinii și meșteri ceva la carburator. După câteva încercări, motorul porni.

— Acuma trebuie să aștept meșterii, se văită șoferul. Șeful de post merge cu noi?

— Sigur, îl încredință „profesorul”. Trebuie să pice.

Salută cu două degete la pălărie și se depărtă, cu gândul la o întâlnire nas în nas cu șeful de post. Ieși pe poartă, salutându-l pe paznic cu același aer grăbit și preocupat, apoi o luă la vale, spre vadul Veșcanilor, uitându-se la ceas. Mai erau trei sferturi de oră; dacă nu pierdea vremea pe drum, ajungea la timp.

## 10

Soldatul Enache din plutonul de cercetare era un tânăr mic de statură, cu ochi negri și rotunzi care-i jucau în cap. Gurile rele spuneau despre el că de aia descoperă urmele cu atâta ușurință, fiindcă nu trebuie să se aplece prea mult ca să le vadă. El zâmbea și suferea în tăcere la această nedreptate; învățase să „citească” urmele din copilărie; ai lui fuseseră pădurari din neam în neam.

— Ia spune, tu, Enache, ce jivină a trecut pe-aici? întrebă caporalul arătându-i un triunghi subțirel, bine imprimat pe pământul moale al pădurii.

— Fazan, spuse el aproape fără să se uite.

— De unde știi că-i fazan și nu făzăniță?

— Secretul meu, spuse Enache ascunzându-și zâmbetul.

Mergeau încet pe cărarea năpădită de buruieni. Deodată, Enache îl opri pe caporal punându-i ușor mâna-n piept, apoi îi arătă o urmă jos, chiar în fața lui.

— Om, șopti el. Urmă proaspătă, din dimineața asta.

Se aplecă, cercetă buruienile din preajmă, dădu din cap întărindu-și părerea:

— A scuturat roua de pe frunze. Bărbat în putere, cu mers apăsat, milităresc. Uitați-vă ce pas: șaptezeci de centimetri.

— O fi trecut azi-noapte o patrulă…

— Nu-i încălțăminte militară. Haideți înainte, dar mai ușurel.

Porniră iarăși, caporalul rămânând mai în urmă, să-l lase pe Enache să-și facă meseria. Urmară un drum cam șerpuit, ținându-se tot după urmele care aci se vedeau, aci dispăreau ca să reapară mai încolo, într-un tufiș sau pe pământul jilav de la rădăcina vreunui copac. Deodată, Enache se opri și-și puse pistolul-mitralieră în poziție de tragere. Caporalul făcu la fel, fără să înțeleagă. Enache arătă în sus, spre coroana bogată a pomului. Văzu pe chipul celuilalt că înțelesese. Caporalul îi făcu semn să treacă de cealaltă parte a copacului. Apoi întinzând arma spre frunzișul des, spuse poruncitor:

— Hei, cetățeanul din copac! Coboară imediat!

Ascultară amândoi cu răsuflarea oprită.. Liniștea pădurii păru deodată stranie, înfricoșătoare aproape. Caporalul ridică din umeri: „Ți-am spus eu că nu-i nimic…”

— Coboară sau ciuruim frunzișul cu gloanțe, spuse Enache la fel de deslușit.

Manevrară închizătoarele pistoalelor-mitralieră. Abia atunci din pom se auzi un glas:

— Ce vreți de la mine?

— Dă-te jos să stăm de vorbă, spuse caporalul.

— Cine sunteți?

— Patrulă militară!

— Scrie undeva că n-am voie să mă urc în pom?

— Număr pân-la zece, spuse caporalul. După aia deschidem focul, să știi!

— Bine, cobor, spuse „profesorul” cu glas mai potolit.

Ostașii așteptară. Deodată, frunzele pomului foșniră și

caporalul se simți trântit la pământ. În aceeași clipă, ca printr-un miracol, pistolul-mitralieră al lui Enache zbură cât colo, azvârlit de o lovitură neașteptată. „Profesorul” aterizase chiar între ei, izbutise prin mișcări rapide să arunce arma din mâna soldatului și să-l trântească la pământ pe caporal. Apoi zvâcni și dădu să fugă pe potecă. Enache nu mai căută să-și reia arma. Nici n-ar fi avut vreme. Cu un salt țâșni pe deasupra unei tufe și reuși să-l prindă de gleznă pe „profesorul” care căzu din plină fugă, cât era de lung, pe pământul moale. Din urmă răsună strigătul furios al caporalului:

— Mâinile sus! La prima mișcare, trag!

— Mă predau, gâfâi „profesorul”. Dă-mi voie să mă ridic, mi-am spintecat palma într-un ciot.

Caporalul se dădu mai aproape, cu arma tot ațintită asupra lui.

— Ridică-te, spuse. Dar fără prostii, că de data asta nu-ți mai merge!

— Știu, spuse „profesorul” împăciuitor. Iertați-mă, băieți. N-am vrut să vă fac niciun rău. A fost o pornire, așa, cum să vă spun? Oricărui om i se-ntâmplă. Când se vede la înghesuială, încearcă și el să se descurce cum poate. Zău, nu vă supărați pe mine… Credeam că e pădurarul, și-aici o rezervație naturală, nu-i voie să…

— Ce făceai acolo? întrebă aspru caporalul.

— Culegeam ghindă de sămânță. Am de gând să plantez în jurul casei niște stejari… Nu era să adun de pe jos. Trebuie lucru ales cu grijă…

— Ce mai poveste! râse Enache. Acuma se culege ghinda?

— Mai spre vârf e tocmai bună, spuse „profesorul” cu hotărâre.

— Nene, eu am fost pădurar. Nu înghit gogoși de-astea.

— Ei bine, făcu „profesorul”, o să vă spun adevărul. Am avut o ceartă cu un vecin și l-am pocnit cam tare. Mă tem că prea tare. Fiu-său l-a dus la spital și m-a reclamat. Au trimis miliția să mă aresteze și unde era să mă duc? În pădure. Când v-am văzut venind, m-am urcat în copac. Vă jur că așa s-a întâmplat.

— De ce-ai încercat să fugi?

— Ce era să fac? V-am explicat, încercam o cale de scăpare…

— Mergi cu noi la comandament, spuse caporalul.

— Ce să caut la comandament? Să mă duc de bună voie în

mâna milițienilor? Uite, băieți, lăsați-mă să plec. Vă dau la fiecare câte o mie de lei. O mie de lei, un costum de haine a-ntâia când terminați cu armata. Așa, ce câștig aveți dacă mă duceți cu voi?

— Ne facem datoria, spuse caporalul. Avem ordin să reținem orice persoană suspectă.

— Eu, suspect? Pentru că m-am bătut cu vecinul? Hai, băieți, fiți înțelegători. Uite banii aici. N-o să știe nici vântul, nici pământul…

— Mâinile sus! strigă caporalul. Enache, percheziționează-l!

Enache se apropie de „profesor”, îi pipăi hainele, dădu de pistolul mic în buzunarul de la piept.

— Ăștia ți-s banii? râse el triumfător.

— Am și banii, în buzunarul celălalt. Două mii de căciulă, uite. Câte două costume de haine…

— Haine am, și-mi vin bine, spuse caporalul.

— Nici eu nu duc lipsă, spuse Enache. Dar, oricum, o să povestim comandantului cât de binevoitor ai fost cu noi…

— Am glumit, băieți. Povestea cu banii n-are niciun rost. De ce s-o spuneți comandantului? Mai bine spuneți că nu m-ați văzut. Sunt om cinstit, v-am spus.

— Om cinstit, cu pistolul la brâu! râse caporalul. Ia-o înainte, și nu umbla cu prostii, că suntem trăgători de elită.

„Profesorul” îl privi rugător pe Enache, care făcu un pas amenințător spre el. Oftă și porni cu pas domol printre copacii cu trunchiuri groase. Deodată, un vuiet nelămurit se auzi în depărtare: vuiet de motoare, strigăte, împușcături.

— A-nceput spectacolul, spuse caporalul.

— Și cu un spectator mai puțin, întregi soldatul Enache. Cred că-i mai bine așa…

„Profesorul” aruncă peste umăr:

— Depinde pentru cine.

Zgomotele aplicației creșteau, pe măsură ce oamenii se apropiau de marginea pădurii.